

MESTSKÁ KNIŽNICA V BRATISLAVE

SPRÁVA O VÝSLEDKoch A ZÁVERoch ROZBORU ČINNOSTI A HOSPODÁRENIA ZA ROK 2009

Bratislava, marec 2010

OBSAH

	Strana
PLNENIE PLÁNU ODBORNEJ ČINNOSTI	3
Identifikácia organizácie	4
Hlavné ukazovatele činnosti knižnice v roku 2009	5
HLAVNÉ ÚLOHY V ROKU 2009	7
1. Služby čitateľom, obyvateľom a návštevníkom Bratislavy	7
Hlavné skupiny čitateľov	9
Služby čitateľom	10
Výpožičné služby	10
Bibliograficko-informačná služba	12
Informačná výchova čitateľov	13
2. Utváranie knižničného fondu	13
3. Automatizácia a internetizácia knižnice	15
4. Podujatia pre deti, mládež a dospelých	17
Bratislava pre všetkých 2009	17
Kultúrne leto 2009 v letnej čitárni U červeného raka	19
Ďalšie podujatia v roku 2009	20
Podujatia pre bratislavské deti a mládež	22
Kolektívne podujatia pre zrakovo znevýhodnených	24
5. Metodická činnosť	25
Projekty bratislavských verejných knižníc	26
Výskum čítania mládeže v Bratislavskom kraji	26
Vnútroknižničná metodická činnosť	28
6. Úlohy v oblasti riadenia	30
Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v danom roku	30
PLNENIE PLÁNU FINANČNEJ, HOSPODÁRSKEJ A PERSONÁLNEJ ČINNOSTI	31
Čerpanie nákladových položiek za rok 2009	32
Komentár k čerpaniu nákladových položiek	33
Komentár k výsledku plnenia plánu práce za rok 2009	35

PLNENIE PLÁNU ODBORNEJ ČINNOSTI

Identifikácia organizácie:

Názov organizácie: Mestská knižnica v Bratislave
Sídlo organizácie: Klariská 16, 814 79 Bratislava 1
Zriaďovateľ: Magistrát Hl. mesta SR Bratislavy
Kontakt: tel./fax: 02/544 35 148, e-mail: bratislava@mestskakniznica.sk
Forma hospodárenia: príspevková organizácia
Riaditeľ: Juraj Šebesta, PhD.
Adresa webovej stránky organizácie: <http://www.mestskakniznica.sk>

Členovia vedenia organizácie:

Námestník riaditeľa: Mgr. Marta Marková
Úsek ekonomiky: Ing. Viera Michalcová
Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry: PhDr. Eva Klobušická
Úsek odbornej literatúry: PhDr. Ľudmila Bokníková
Úsek literatúry pre deti a mládež: Mgr. Katarína Švajdleníková do 31. 7. 2009,
Bc. Kvetoslava Manová od 1. 8. 2009
Úsek hudobnej a umenovednej literatúry: Mgr. Ján Kasaj
Útvar metodiky a koordinácie: Mgr. Eva Šulajová

1. októbra 2009 vstúpila do platnosti nová zriaďovacia listina Mestskej knižnice v Bratislave (pozri prílohu č. 1), ktorá špecifikuje knižnicu ako univerzálnu a verejnú, s hlavným poslaním prostredníctvom knižnično-informačných služieb z vlastných a vonkajších knižnično-informačných zdrojov zabezpečovať slobodný prístup k informáciám šíreným na všetkých druhoch nosičov. Skrátenejší názov knižnice je MKB. Činnosť Mestskej knižnice v Bratislave (ďalej len „knižnica“) je založená na princípe rovnosti prístupu ku všetkým bez ohľadu na vek, rasu, pohlavie, náboženstvo, národnosť, jazyk alebo spoločenské postavenie a podporená ďalšími platnými legislatívnymi normami (zákon č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej).

V roku 2009 knižnica poskytovala služby verejnosti na špecializovaných pracoviskách:

- **Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry (ÚKCL), Laurinská 5**

- **Letná čítareň U červeného raka, Michalská 26**

- Úsek odbornej literatúry a Oddelenie pre nevidiacich a slabozrakých (ÚOL a ONS), Klariská 16

- Úsek literatúry pre deti a mládež (ÚLDM), Kapucínska 3

- Úsek hudobnej a umenovednej literatúry (ÚHUL), Kapucínska 1

HLAVNÉ UKAZOVATELE ČINNOSTI V ROKU 2009

Ukazovateľ	Plán na rok 2009	Skutočnosť v roku 2009	% plnenia ročného plánu
Čitatelia	9 000	8 441	93,8 %
Výpožičky	310 000	283 858	91,6 %
Doplňovanie knižničného fondu kúpou (počet dokumentov)	3 200	3 046	95,2 %
Počet návštevníkov knižnice	100 000	123 920	123,9 %

Plnenie plánu

Na plnenie štatistických ukazovateľov činnosti nie vo veľkej miere, ale predsa, vplývalo vylúčenie električkovej dopravy z Kapucínskej ulice kvôli komplexnej rekonštrukcii tunela pod Hradom od 11. 5. 2009 (predpokladané ukončenie rekonštrukcie je plánované v máji 2010). Vylúčenie dopravy ovplyvnilo prístupnosť Úseku literatúry pre deti a mládež,

Kapucínska 3, Úseku hudobnej a umenovednej literatúry, Kapucínska 1 a Úseku odbornej literatúry s Oddelením pre nevidiacich a slabozrakých, Klariská 16. Izolačné a rekonštrukčné práce pred vchodom do knižnice na Klariskej 16 realizované v máji a v júni 2009 obmedzili prístup do Úseku odbornej literatúry, nehovoriac o slabozrakých a nevidiacich občanoch, ktorí počas nich do knižnice radšej nešli.

Za čitateľa Mestskej knižnice v Bratislave (ďalej knižnica) sa v roku 2009 zaregistrovalo 8 441 občanov, ktorí si vypožičali 283 858 dokumentov a realizovali 123 920 návštev, z toho knižnicu navštívili 96 319-krát a podujatia v nej 27 601-krát. Z celkového počtu registrovaných čitateľov bolo 945 detí do 15 rokov (vrátane zrakovo znevýhodnených).

Knižnica splnila plán počtu čitateľov na 93,8 %. Má stabilnú základňu čitateľov z radov detí, mládeže i dospelých. Mierny pokles počtu čitateľov ovplyvňuje skutočnosť, že knižnica umožňuje využívať služby aj „jednoduchým“ používateľom bez potreby zaevidovania sa za stáleho čitateľa.

Plán výpožičiek bol splnený na 91,6 %. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka počet výpožičiek mierne poklesol. K poklesu prispel aj nedostatočný nákup nových dokumentov, ako aj nesprávne nastavenie systému DAWINCI v prolongácii výpožičiek.

Ročný plán nákupu dokumentov splnila na 95,2 %. Knižnica zakúpila 3 046 dokumentov vo finančnej hodnote 26 321 €, z toho bolo 2 485 kníh a 561 špeciálnych dokumentov. V porovnaní s nákupom v roku 2008 knižnica nakúpila o 488 dokumentov menej (o 1 961 menej kníh, špeciálnych dokumentov o 38 viac) napriek tomu, že nákup v roku 2009 podporilo v rámci grantového systému aj Ministerstvo kultúry SR finančnou hodnotou 3 000 €. Z finančných prostriedkov určených na nákup kníh sa počas roka hradili platby za niektoré nevyhnutné aj nečakané výdavky súvisiace s prevádzkou knižnice.

Plán návštevníkov knižnice splnila knižnica na 123,9 %. Do knižnice zavítalo **spolu 123 920 návštevníkov**, z toho **96 319** navštívilo knižnicu a **27 601** si pozrelo podujatia organizované v knižnici.

V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka **je návštevnosť knižnice stabilná a vyrovnaná** - zvýšila sa o 143 návštev. Knižnicu síce kvôli službám navštívilo o 9 808 návštevníkov menej (aj vďaka rozširovaniu elektronických služieb), ale na knižničné podujatia zavítalo o 9 951 návštevníkov viac. V roku 2009 naďalej vzrastal záujem o internetové služby, ktoré využilo 20 412 návštevníkov – o 1 325 viac ako v roku 2008. Službu WiFi, ktorá je prístupná vo všetkých študovniach jednotlivých pracovísk, ako aj na nádvori Klariská 16, využilo 447 návštevníkov, čo je o 65 návštevníkov viac ako v rovnakom období minulého roka.

Pozitívne sa vyvíjala aj **návštevnosť webovej stránky** knižnice. V roku 2009 jej služby využilo 67 763 návštevníkov, čo je v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka o 9 711 návštev viac.

Jeden čitateľ si v priemere vypožičal 34 dokumentov.

Jeden čitateľ navštívil knižnicu priemerne 11-krát.

Jedno podujatie si pozrelo priemerne 133 návštevníkov.

Obrat knižničného fondu bol 0,8.

Počet dokumentov získaných kúpou pripadajúcich na jedného čitateľa bol 0,4.

Knižnica v roku 2009 zaznamenala 117 publikovaných správ o svojej činnosti.

HLAVNÉ ÚLOHY V ROKU 2009

V sledovanom roku plnila knižnica v zmysle Plánu hlavných úloh Mestskej knižnice v Bratislave na rok 2009, v zmysle Konceptie rozvoja Mestskej knižnice v Bratislave na roky 2007 – 2013, ako aj v súlade so Stratégiou rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2008 – 2013, **hlavné úlohy** v týchto oblastiach:

1. poskytovala základné knižnično-informačné služby a špeciálne knižnično-informačné služby vrátane prístupu k vonkajším informačným zdrojom,
2. utvárala a sprístupňovala univerzálny knižničný fond,
3. venovala pozornosť automatizácii a internetizácii svojej činnosti,
4. organizovala a uskutočňovala kultúrno-vzdelávacie podujatia vrátane podujatí Kultúrneho leta 2009 a pri ich príprave spolupracovala s mnohými zbierkovými, pamäťovými, informačnými kultúrnymi i vzdelávacími organizáciami a inštitúciami,
5. poskytovala metodickú pomoc a poradenské služby verejným knižniciam,
6. plnila úlohy v oblasti riadenia.

1. SLUŽBY ČITATEĽOM, OBYVATEĽOM A NÁVŠTEVNÍKOM BRATISLAVY

Služby čitateľom, obyvateľom a návštevníkom Bratislavy tvoria základ celej činnosti knižnice. Zahŕňajú celý komplex činností od poskytovania základných, špeciálnych a elektronických knižničných služieb cez utváranie knižničného fondu, automatizáciu knižničných činností, internetizáciu až po organizovanie bohatého spektra podujatí pre celú verejnosť.

Mestská knižnica v Bratislave v roku 2009 **vyšla v ústrety čitateľom, obyvateľom i návštevníkom mesta Bratislavy týmito aktivitami:**

- rozšírila poskytovanie elektronických služieb prostredníctvom e-mailovej pošty a vlastnej webovej stránky, ktorá v roku 2009 v rámci súťaže TOP WebLib 2008 získala Čestné uznanie za trvale kvalitné webové sídlo. Na webovej stránke sprístupňovala komplexné informácie o činnosti a službách knižnice vrátane zabezpečenia prístupu k externým informačným zdrojom EBSCO a SpringerLink. Webovú stránku navštívilo v roku 2009 spolu 67 763 návštevníkov,
- upravila e-mailové adresy výpožičných služieb jednotlivých úsekov a zamestnancov knižnice podľa Výnosu Ministerstva financií SR z 8. 9. 2008 č. MF/013261/2008-132 o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy, čím zabezpečila pre svojich používateľov ľahšiu zapamätateľnosť adries,
- realizovala novú vizualizáciu svojich pracovísk jednotným označením (vyrobila ho firma Ateliér 3, Bratislava), čím uľahčila orientáciu čitateľom, ktorí osobne navštevujú knižnicu,
- zabezpečila služby počas Bratislavy pre všetkých v sobotu 25. apríla a v nedeľu 26. apríla 2009, zopakovala minuloročný úspech Bratislavskej burzy kníh a pripravila viacero pútavých podujatí pre verejnosť,
- od 4. mája 2009 spustila v Úseku odbornej literatúry automatizované výpožičné služby a evidenciu čitateľov v systéme DAWINCI so snahou skvalitniť služby pre verejnosť, zamestnanci absolvovali školenia na prácu so systémom DAWINCI,
- od 4. mája 2009 sprístupnila WiFi zónu na nádvorí Klariská 16,
- zabezpečila pripojenie na optickú sieť SANET pre zdokonalenie elektronických služieb používateľom,

- sprístupnila databázy EBSCO a SpringerLink na svojej webovej stránke s cieľom umožniť používateľom prístup do overených a hodnotných informačných zdrojov,
- úspešne prevádzkovala letnú čítareň U červeného raka, Michalská 26 od 13. mája do 27. septembra 2009, sprístupnila ju verejnosti každý deň v týždni od 9:00 do 19:00 hod., pričom všetky služby a podujatia v nej boli bezplatné pre každého návštevníka,
- pracovala na zverejnení a propagácii výsledkov výskumu čítania mládeže v Bratislavskom kraji v spolupráci s verejnými knižnicami v Bratislave a Katedrou knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Cieľ výskumu podať obraz čítania dnešnej mládeže, ich vzťahu k moderným informačným technológiám aj ku knižniciam bol splnený a zhmotnený v obsiahlej výskumnej správe, ktorá je uložená v archíve Mestskej knižnice v Bratislave,
- v spolupráci s Magistrátom Hl. m. SR Bratislavy pripravila tlačovú konferenciu s cieľom informovať verejnosť o spoločných aktivitách verejných knižníc v Bratislave (výsledky výskumu čítania mládeže v Bratislavskom kraji, vyhlásenie súťaže pre žiakov bratislavských základných škôl „Bratislava, moje mesto“ 15. 10. 2009 – 15. 3. 2010 a spropagovanie charitatívnej akcie predaja vyradených kníh z knižníc na Bratislavskej burze kníh v apríli 2010),
- v priebehu roka uskutočnila 207 bezplatných podujatí pre všetkých Bratislavčanov pre 20 601 návštevníkov,
- umožnila bratislavským deťom stráviť jarné aj jesenné prázdniny v knižnici, ktorá pre ne pripravila zaujímavý a pestrý program,
- odmenila návštevníkov výstavy Ján Nepomuk Batka a európska hudba, ktorí sa zapojili do súťaže spojenej s touto výstavou, bezplatným členstvom v knižnici na 1 rok.

Prevádzka a výpožičný čas špecializovaných pracovísk

V roku 2009 poskytovali špecializované pracoviská služby obyvateľom i návštevníkom mesta v dvojzmennej prevádzke:

- Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry poskytoval služby 55 hodín týždenne (pondelok – piatok 8:00 – 19:00).
- Letná čítareň U červeného raka bola otvorená 70 hodín týždenne (pondelok – nedeľa 9:00 – 19:00).
- Úsek odbornej literatúry poskytoval služby 51 hodín týždenne (pondelok, utorok, štvrtok, piatok 8:00 – 19:00, streda 12:00 – 19:00).
- Oddelenie pre nevidiacich a slabozrakých poskytovalo služby 16 hodín týždenne (utorok: 10:00 – 16:00, streda 14:00 – 18:00, štvrtok 12:00 - 18:00).
- Úsek literatúry pre deti a mládež poskytoval služby 51 hodín týždenne (pondelok, utorok, štvrtok, piatok 8:00 – 19:00, streda 12:00 – 19:00).
- Úsek hudobnej a umenovednej literatúry poskytoval služby 51 hodín týždenne (pondelok, utorok, štvrtok, piatok 8:00 – 19:00, streda 12:00 – 19:00).

Prevádzka pracovísk bola upravená na jednu zmenu iba počas letných prázdnin od 1. 7. do 31. 8. 2009 a počas vianočných a novoročných sviatkov od 23. 12. 2009 do 6. 1. 2010, keď sa čerpali dovolenky a vykonávali vnútroknižničné práce.

Letná čítareň U červeného raka poskytovala plnohodnotné služby od 13. mája do 27. septembra 2009. Bola otvorená od pondelka do nedele od 9:00 do 19:00 hod., spolu 70 hodín týždenne.

Zatvorenie pracovísk v roku 2009

Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry: 20. 7. – 14. 8. 2009 a 31. 12. 2009

Úsek odbornej literatúry: 3. 8. – 14. 8. 2009 a 31. 12. 2009

Oddelenie pre nevidiacich a slabozrakých: 3. 8. – 31. 8. 2009 a 23. 12. 2009 – 6. 1. 2010

Úsek literatúry pre deti a mládež: 6. 7. – 17. 7. 2009 a 28. 12. – 31. 12. 2009

Úsek hudobnej a umenovednej literatúry: 17. 8. – 28. 8. 2009 a 31. 12. 2009.

Hlavné skupiny čitateľov

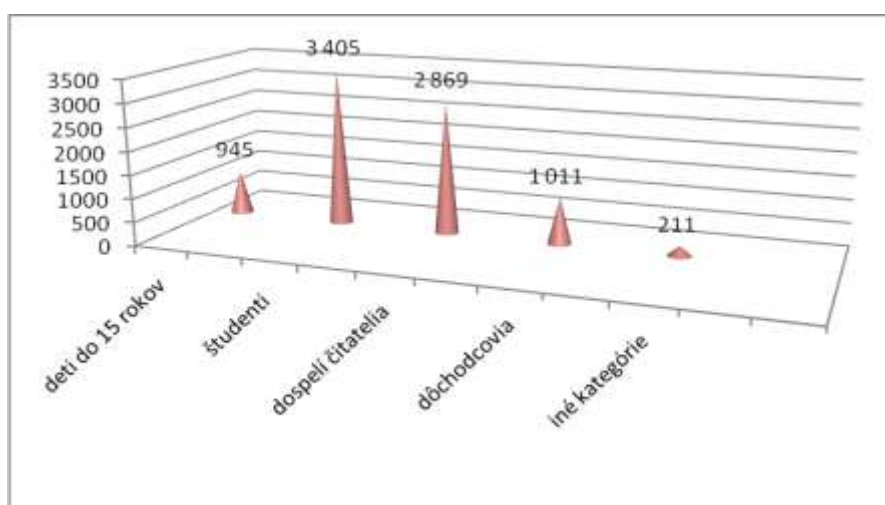
Čitateľom knižnice v zmysle platného Knižničného a výpožičného poriadku mohol byť:

- každý občan Slovenskej republiky alebo príslušník iného štátu,
- právnická osoba – inštitúcia, firma, podnik atď.

Deťom do 15 rokov, čitateľom Oddelenia pre nevidiacich a slabozrakých, ťažko zdravotne postihnutým občanom, ako aj občanom v hmotnej núdzi sa v rámci platného Knižničného poriadku umožňovala registrácia za čitateľa bez manipulačného poplatku. Žiaci stredných škôl, študenti vysokých škôl a dôchodcovia mali umožnenú registráciu so zľavneným manipulačným poplatkom.

V roku 2009 sa občania mohli stať čitateľom knižnice s časovým obmedzením na jeden deň. Evidovaným nezamestnaným občanom sa poskytovali služby knižnice s časovým obmedzením na jeden deň bez manipulačného poplatku.

Väčšinu čitateľov knižnice tvorili študenti stredných a vysokých škôl a dospelí - ekonomicky aktívni – čitatelia. Menšiu skupinu čitateľov tvorili deti do 15 rokov, dôchodcovia, tzv. iné kategórie vrátane zrakovo znevýhodnených čitateľov.

Vývoj zloženia čitateľov za roky 2005 – 2009

	Deti do 15 rokov	Študenti	Dospelí	Dôchodcovia	Iné kategórie	SPOLU
2009	945	3 405	2 869	1 011	211	8 441
2008	962	3 918	3 186	1 056	227	9 349
2007	1 376	4 029	3 003	1 096	162	9 666
2006	1 187	4 672	2 591	981	169	9 600
2005	1 186	6 416	2 655	852	172	11 281

Služby čitateľom

Knižnica poskytovala základné i špeciálne knižnično-informačné služby:

Výpožičné služby – dokumenty sa vypožičiavajú niekoľkými spôsobmi, a to absenčne mimo budovu knižnice, prezenčne do študovne a medziknižničnou výpožičnou službou pre čitateľov mimo sídla knižnice. V rámci výpožičných služieb sa poskytovali aj služby rezervovania dokumentov a predlžovania výpožičnej doby dokumentov e-mailom i osobne.

Konzultačné služby, Spýtajte sa knižnice – priama, adresná pomoc čitateľom prostredníctvom odpovede pracovníka (osobne, telefonicky, faxom, mailom), zhromažďovanie a sprístupňovanie údajov o zdrojoch a službách iných knižnično-informačných inštitúcií, systémov a služieb, poskytovanie individuálnych odborných konzultácií.

Rešeršné služby a bibliograficko-informačné služby – zostavovanie a spracovávanie výstupov rešeršnej činnosti z interných i externých informačných zdrojov - rešerší (záznamy dokumentov alebo ich častí vybraných podľa vecných alebo formálnych hľadísk zodpovedajúcich rešeršnej požiadavke používateľa), poskytovanie ústnych alebo písomných bibliografických a faktografických informácií, individuálnych odborných konzultácií.

Elektronické služby – sprístupňovanie webovej stránky knižnice, elektronického katalógu, informačná výchova používateľov o elektronických službách, prístup na internet, služba WiFi a poskytovanie odborných konzultácií, upozorňovanie na dodržanie a predlžovanie výpožičnej doby dokumentov prostredníctvom e-mailovej pošty. Súčasťou elektronických služieb je sprístupňovanie a využívanie digitálnych dokumentov na počítačoch v Úseku hudobnej a umenovednej literatúry.

Služby pre nevidiacich a slabozrakých – sprístupňovanie čítacej lupy, programu Magic a zvukového programu Jaws v spojení s technickým zariadením Braille, vypožičiavanie zvukových kníh, elektronický katalóg a internet na počítači s hlasovým výstupom a skenerom, propagácia služieb zrakovo znevýhodneným občanom v očiach zdravej verejnosti a jej výchova k správneému prístupu k zrakovo znevýhodneným.

Relaxačné služby - počúvanie zvukových, audiovizuálnych a digitálnych dokumentov.

Kopírovacie služby a doplnkové služby – zhotovovanie kópií dokumentov čitateľom na študijné účely, viazanie diplomových, dizertačných, rigorózných a habilitačných prác.

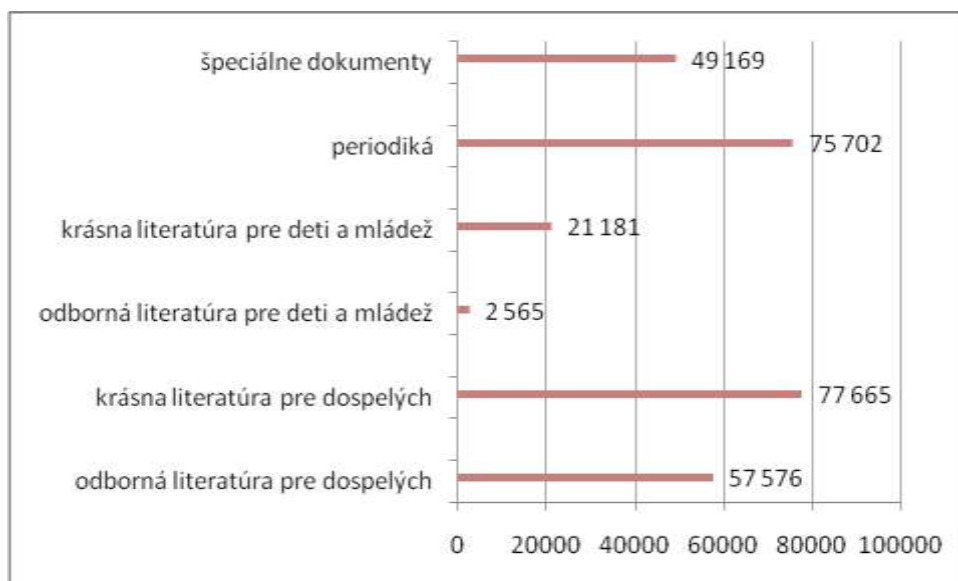
VÝPOŽIČNÉ SLUŽBY

Nosnou časťou knižnično-informačných služieb boli **výpožičné služby**. Poskytovali sa v plnom rozsahu na jednotlivých pracoviskách (úsekoch).

V roku 2009 knižnica poskytla 283 858 výpožičiek, z toho bolo 219 505 absenčných a 64 353 prezenčných výpožičiek.

Celkový počet výpožičiek tvorilo:

- 49 169 výpožičiek špeciálnych dokumentov (17,3 %),
- 75 702 výpožičiek periodík (26,7 %),
- 21 181 výpožičiek krásnej literatúry pre deti a mládež (7,5 %),
- 2 565 výpožičiek odbornej literatúry pre deti a mládež (0,9 %),
- 77 665 výpožičiek krásnej literatúry pre dospelých (27,4 %),
- 57 576 výpožičiek odbornej literatúry pre dospelých (20,3 %).

Prezenčné výpožičné služby sa poskytovali na prízemí Úseku hudobnej a umenovednej literatúry, v hudobnom a internetovom štúdiu, v študovniach a čítárňach - knižnica má 7 študovní a čítární s 189 študijnými a čitateľskými miestami. V nich sa spolu zrealizovalo 64 353 prezenčných výpožičiek.

Výkony jednotlivých pracovísk knižnice v oblasti poskytovania služieb vyjadruje nasledujúca tabuľka:

	ÚKCL	ÚOL	ONS	ÚLDM	ÚHUL	Spolu	
Počet návštevníkov	47 336	21 621	1 253	16 016	10 093	96 319	
Ø počet návštev/čitateľ	14,7	9,9	8,2	7,5	13,8	11,4	
Počet čitateľov	3 221	2 192	153	2 146	729	8 441	
z toho	deti do 15 rokov	46	16	7	870	6	945
	študenti (SŠ, VŠ)	1008	1 120	16	841	420	3 405
	dôchodcovia	681	136	75	80	39	1 011
	dospelí	1 388	879	55	318	229	2 869
	iní (ŤZP, sociálne znevýhodnení)	98	41	-	37	35	211
Počet výpožičiek	150 777	39 313	46 680	28 537	18 551	283 858	
z toho absenčných	109 823	28 499	46 635	27 593	6 955	219 505	
prezenčných	40 954	10 814	45	944	11 596	64 353	
Ø počet výpožičiek/čitateľ	46,8	17,9	305,1	13,3	25,4	33,6	
Bibliografické informácie a faktografické informácie	1 324	293	-	405	507	2 529	
Bibliografie	-	-	-	2	-	2	
Rešerše	-	5	-	-	-	-	
Knižničný internet	8 123	2 631	6	4 207	5 445	20 412	
WiFi pripojenie	143	113	-	40	151	447	

Medzi študovňami a čítárňami knižnice má osobitné miesto **Letná čítareň U červeného raka**. Je **bezplatnou oddychovou zónou pre všetkých obyvateľov i domácich a zahraničných návštevníkov Bratislavy** (bez registrovania sa za čitateľa knižnice) určenou nielen na čítanie novín a časopisov, ale aj na voľnočasové a kultúrno – spoločenské aktivity. V letných mesiacoch sa stala dejiskom viacerých podujatí, ktoré sa začlenili do Kultúrneho leta 2009 organizovaného Magistrátom hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (viac v časti Podujatia).

Čítareň poskytovala služby od 13. mája do 27. septembra 2009 celkovo 70 hodín týždenne, bola otvorená denne – od pondelka do nedele od 9:00 do 19:00 hod. Je v nej 60 miest na sedenie. Návštevníci mali k dispozícii okrem slovenských denníkov a časopisov aj vybrané české, ako i cudzojazyčné časopisy, ktoré zabezpečovala spoločnosť Interpress Slovakia. Výber kníh a časopisov pod oblúkom Michalského mosta v detskom kútiku bol pripravený pre deti, ktoré si mohli čas vyplniť aj maľovaním omaľovánok alebo kreslením kriedou na chodník.

Za 4 mesiace a 14 dní zavítalo do nej spolu 16 081 návštevníkov, z toho **9 511 návštevníkov** (o 2 015 viac ako v rovnakom období minulého roku) prišlo do čítárne kvôli oddychu a čítaniu dennej tlače a časopisov alebo na exkurziu a **6 570 na podujatia** v rámci Kultúrneho leta 2009 i mimo neho. Návštevníci si prečítali či prelistovali 19 594 časopisov a denníkov - k dispozícii mali 30 titulov denníkov a časopisov zakúpených knižnicou, k nim pribudli aj časopisy darované rôznymi inštitúciami (časopisy daroval napr. Interpress Slovakia spol. s. r. o.).

V čítárni sa spolu uskutočnilo 45 podujatí, čo sa približuje k rekordnému počtu popoludní a večerov venovaných hudbe, literatúre a umeniu bezplatne prístupnému všetkým obyvateľom i návštevníkom mesta Bratislavy. **Podujatia** v čítárni videlo v tejto sezóne spomínaných **6 570 návštevníkov** (o 170 viac ako v rovnakom období minulého roku). Zaujali ich koncerty komornej hudby aj cykly Bluesových pondelkov, prezentácie literárnych diel našich i zahraničných spisovateľov, predstavenie literárnych klubov zo Slovenska, spomienkový podvečer venovaný Schőne Nácimu aj stálici literárneho sveta Margite Figuli, výstavy nádherných bonsajov a suiseki či netradičnej keramiky.

Veľká nevýhoda čítárne, chýbajúci bezbariérový prístup - vstupuje sa do nej z Michalskej ulice č. 26 cez kamenný portál a podbránie po pomerne strmých schodoch vedúcich dole na úroveň bývalej priekopy, pretrvala aj v roku 2009. Táto skutočnosť bráni jej využívaniu najmä fyzicky znevýhodneným ľuďom a rodičom s malými deťmi v detských kočíkoch.

Bibliograficko-informačná služba

Bibliograficko-informačná služba pre dospelých používateľov sa orientovala predovšetkým na individuálne odborné konzultácie, poskytovanie bibliografických a faktografických informácií, zhotovovanie rešerší, budovanie bibliografickej kartotéky v Úseku odbornej literatúry.

V roku 2009 knižnica poskytla **2 529 bibliografických a faktografických informácií**.

Úsek odbornej literatúry spracoval 5 rešerší podľa požiadaviek vysokoškolských študentov a poskytol 39 individuálnych odborných konzultácií k rôznym témam (napr. masmédiám, praktikantom Strednej odbornej školy knihovníckych a informačných štúdií a rôznych vysokých škôl, zamestnancom partnerských inštitúcií. Bibliografická kartotéka v študovni odbornej literatúry bola doplnená o 172 nových tematických hesiel – 281 bibliografických záznamov. Kartotéka plní funkciu praktickej pomôcky pri poskytovaní odborných informácií a konzultácií návštevníkom študovne. K 31. 12. 2009 obsahovala spolu 2 507 tematických hesiel.

V rámci služby **Spýtajte sa knižnice** zodpovedala knižnica 150 dotazov, v Útvare koordinácie a metodiky sa vybavilo 179 e-mailových požiadaviek od používateľov.

Deťom a mládeži boli určené dva bibliografické letáky:

- Zlatá priadka – venovaná tvorbe Márie Ďuričkovej pri príležitosti jej nedožitých 90. narodenín,
- Prvé čítanie: pomôcka pre začínajúcich čitateľov a ich rodičov – venované najmenším deťom, ktoré navštevujú Úsek literatúry pre deti a mládež určené na pomoc pri výbere kníh na prvé čítanie.

Informačná výchova čitateľov

Informačná výchova bola zameraná na komplexný proces nadobúdania vedomostí, schopností a zručností čitateľov na využívanie služieb knižnice a iných knižníc rôznymi formami od individuálnych konzultácií po organizované exkurzie. S poskytovaním elektronických služieb vzrástol význam realizácie jednotlivých foriem informačnej výchovy so zameraním na elektronické služby knižnice.

Exkurzie sa organizovali v spolupráci so základnými a strednými školami s cieľom poskytnúť komplexné informácie o službách knižnice. **Knižnica pripravila spolu 64 exkurzií pre 1 053 účastníkov.** V Úseku krásnej a cudzojazyčnej literatúry sa konali 2 exkurzie pre 89 účastníkov, v Úseku odbornej literatúry sa zorganizovalo 15 exkurzií pre 321 účastníkov. Úsek literatúry pre deti a mládež navštívilo 434 účastníkov v rámci 27 exkurzií a Úsek hudobnej a umenovednej literatúry 197 účastníkov v rámci 10 exkurzií. Útvár koordinácie a metodiky zabezpečil realizovanie 10 exkurzií po pracoviskách knižnice pre 12 praktikantov. S cieľom priblížiť život zrakovo znevýhodnených ľudí študentom Katedry knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave Oddelenie pre nevidiacich a slabozrakých (ďalej ONS) pripravilo prednášky s názvom Knižničné a informačné služby pre zrakovo znevýhodnených používateľov. S úmyslom dostať do povedomia zdravej bratislavskej verejnosti prácu ONS, ako aj informácie o živote zrakovo znevýhodnených občanov pripravilo oddelenie Deň otvorených dverí v ONS pri príležitosti Medzinárodného dňa nevidiacich.

2. UTVÁRANIE KNIŽNIČNÉHO FONDU

Knižnica utvára a sprístupňuje univerzálny knižničný fond. Tvorí ho predovšetkým beletria (poézia i próza), literatúra faktu, odporúčané čítanie pre deti a mládež, odborná literatúra zo všetkých vedných odborov, hudobniny, audiovizuálne dokumenty, literatúra v cudzích jazykoch, monografie i periodiká a denná tlač. Osobitnú časť tvoria zvukové knihy a periodiká, dokumenty so zväčšeným písmom a v Braillovom písme (beletria i odborná literatúra) pre zrakovo znevýhodnených občanov.

Mestská knižnica v Bratislave - stav knižničného fondu (ďalej KF) k 31. 12. 2009

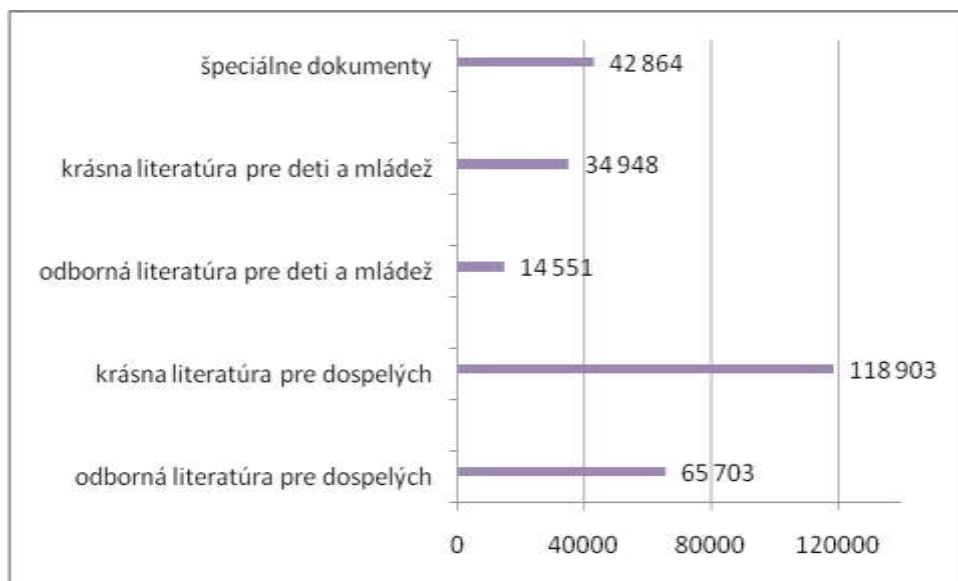
	Počet dokumentov	Finančná hodnota v €
Stav KF k 31. 12. 2008	278 230	608 546,47
Prírastok KF v roku 2009	4 515	35 347,839
Úbytok KF v roku 2009	5 776	6 791,21
Stav KF k 31. 12. 2009	276 969	637 103,099 €

Knižničný fond k 31. 12. 2009 tvorilo **276 969 knižničných jednotiek** (ďalej kn. j.) vo finančnej hodnote 637 103,099 €. Fond obsahoval 234 105 kníh (84,5%) a 42 864 špeciálnych dokumentov (15,5%).

Univerzálny knižničný fond bol takmer celý voľne prístupný všetkým čitateľom. Vo voľnom výbere sa nachádzalo 258 469 kn. j., čo predstavuje 93,3 % celého fondu.

Knižničný fond podľa tematického členenia pozostával:

- zo špeciálnych dokumentov v počte 42 864 kn. j. (15,5 %),
- z krásnej literatúry pre deti a mládež v počte 34 948 kn. j. (12,6 %),
- z odbornej literatúry pre deti a mládež v počte 14 551 kn. j. (5,3 %),
- z krásnej literatúry pre dospelých v počte 118 903 kn. j. (42,9 %),
- z odbornej literatúry pre dospelých v počte 65 703 kn. j. (23,7 %).

Doplňovanie knižničného fondu a jeho spracovávanie sa realizovalo v Úseku fondov. Jeho poradným orgánom je akvizičná komisia, ktorej členmi sú vedúci jednotlivých úsekov knižnice a riaditeľ knižnice. **Celkový prírastok knižničného fondu predstavoval 4 515 dokumentov** vo finančnej hodnote 35 347,839 €, z toho bolo 3 581 kníh a 934 špeciálnych dokumentov.

Kúpou knižnica získala **3 045 dokumentov** vo finančnej hodnote 27 678,34 €, z toho bolo 2 484 kníh a 561 špeciálnych dokumentov. Priemerná cena kúpenej knihy bola 9,09 €.

Nákup sa realizoval vo vydavateľstvách a kníhkupectvách, ktoré poskytovali výhodné zľavy z maloobchodných cien priemerne vo výške 20 %.

Darom získala knižnica **1 470 dokumentov** vo finančnej hodnote 9 064,409 €, z toho 1 097 kníh a 373 špeciálnych dokumentov. Medzi významných darcov v roku 2009 patrili organizácie (Galéria mesta Bratislavy, Knižnica Slovenského národného strediska pre ľudské práva, Mestská časť Bratislava Vajnory, Mestské múzeum v Bratislave, Slovart, Slovenský rozhlas, Športdiagnostik, Univerzitná knižnica v Bratislave, Veľvyslanectvo USA, Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave) i jednotlivci (Mária Koláriková, Michal Kopčok, Boris Procházka, Patrik Szabo, Tomáš Trník a mnohí ďalší).

Knižnica **odoberala 170 titulov periodík** (v 204 exemplároch) vo finančnej hodnote 7 263,39 €, z toho bolo 135 slovenských a 35 zahraničných.

Prehľad prírastkov, úbytkov a aktuálneho stavu knižničného fondu na jednotlivých pracoviskách vyjadruje nasledujúca tabuľka:

	ÚKCL	ÚOL	ONS	ÚLDM	ÚHUL	Príručný fond	Spolu
Stav knižničného fondu v roku 2009	131 284	38 388	11 617	49 585	46 062	33	276 969
Prírastok knižničného fondu v roku 2009	1 330	1 107	656	980	442	0	4 515
z toho kúpou	1 124	522	372	707	320	0	3 045
darom	206	585	284	273	122	0	1 470
Ø počet kúpených dokumentov /čitateľ	0,3	0,2	2,4	0,3	0,4	-	0,4
Úbytok v roku 2009	2 800	31	29	2 788	128	0	5 776

Automatizované spracovávanie fondu

Počas celého roka prebiehalo automatizované spracovanie knižničného fondu (nové prírastky i retrospektíva) v systéme Dawinci.

K 31. 12. 2009 mala knižnica automatizovane spracovaných **254 075 knižničných jednotiek, čo predstavuje 91,7 % knižničného fondu.** Okrem automatizovanej katalogizácie nových prírastkov v roku 2009 priebežne pokračovala **retrokatalogizácia fondu v Úseku krásnej a cudzojazyčnej literatúry,** čím sa úsek aktívne pripravoval na spustenie automatizovaného výpožičného systému plánované v roku 2010.

3. AUTOMATIZÁCIA A INTERNETIZÁCIA KNIŽNICE

V sledovanom období sa knižnica v oblasti automatizácie zamerala na rutinnú prevádzku systému DAWINCI v Úseku literatúry pre deti a mládež a v Úseku hudobnej a umenovednej literatúry.

Realizovali sa školenia nových zamestnancov na prácu so systémom DAWINCI, ako aj preškoľovania zamestnancov dvoch pracovísk, ktoré v máji pristúpili k automatizácii výpožičného procesu – od 4. mája 2009 sa spustila rutinná prevádzka modulu výpožičiek v systéme DAWINCI v Úseku odbornej literatúry a v Oddelení pre nevidiacich a slabozrakých (ONS) na Klariskej 16. Od toho istého dátumu sa na nádvorí Klariská 16 zriadila WiFi zóna a pripravilo sa posedenie pre návštevníkov s vlastnými notebookmi. WiFi zóny sa nachádzajú aj v každej študovni každého úseku.

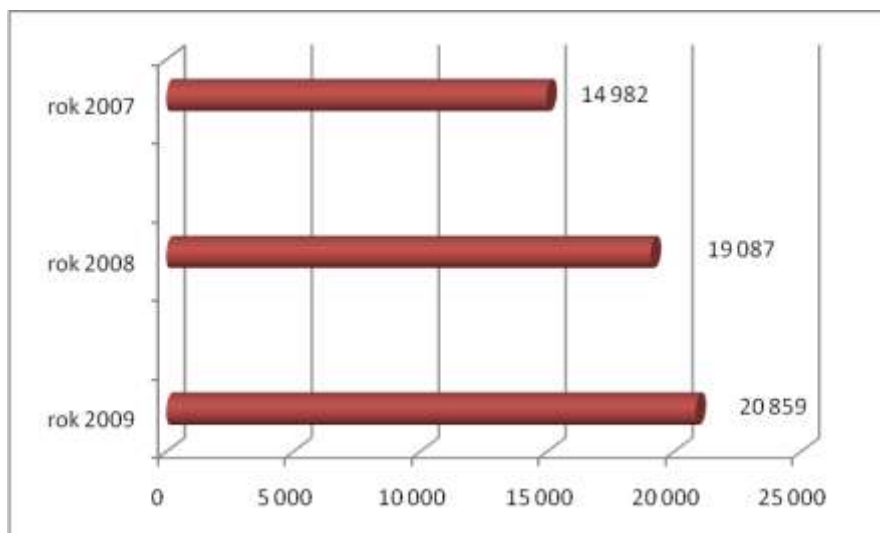
Pre zamestnancov knižnice, ktorí pracujú s výpožičným systémom DAWINCI, sa pripravilo 5 kompletných školení na prácu s ním, počas roka sa priebežne konali školenia (aj jednotlivcov) podľa aktuálnych potrieb zamestnancov vyplývajúcich z automatizovanej prevádzky výpožičných služieb.

Počítačové vybavenie a internetové služby v roku 2009

Z celkového počtu 65 počítačov v knižnici mali čitatelia a návštevníci na jednotlivých pracoviskách k dispozícii 30 počítačov, z toho 25 s pripojením na internet.

Záujem o internetové služby v knižnici, ktoré sú registrovaným používateľom poskytované bezplatne, neustále stúpa.

Prehľad počtu prístupov používateľov na internet a WiFi v knižnici v rokoch 2007 – 2009

Internet v knižnici v roku 2009 využilo spolu 20 859 používateľov, z toho 20 412 využilo pevné pripojenie a 447 pripojenie prostredníctvom WiFi zón na vlastných notebookoch.

	Počet počítačov prístupných pre verejnosť	Počet počítačov s pripojením na internet pre verejnosť	Počet prístupov používateľov na internet	Počet prístupov používateľov do WiFi zóny
Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry	9	7	8 123	143
Úsek odbornej literatúry a ONS	4	3	2 637	113
Úsek literatúry pre deti a mládež	8	6	4 207	40
Úsek hudobnej a umenovednej literatúry	9	9	5 445	151
SPOLU	30	25	20 412	447

Webová stránka www.mestskakniznica.sk

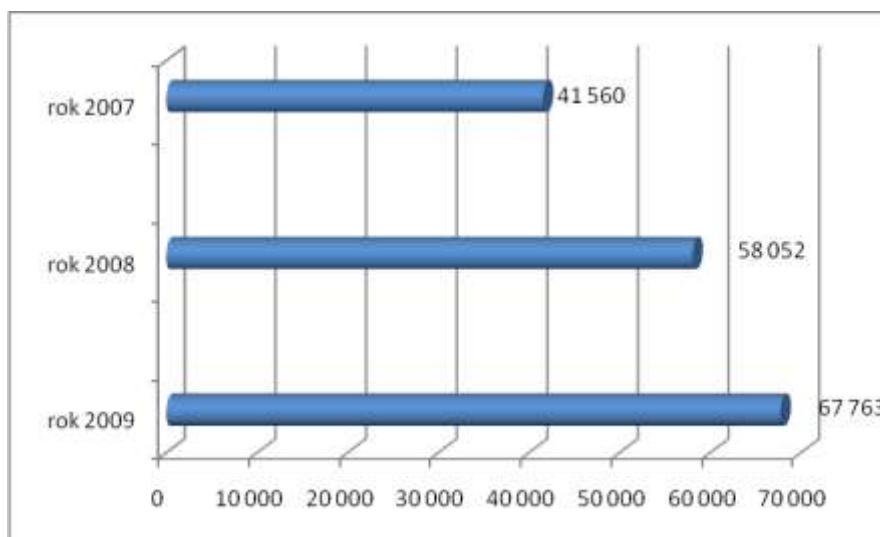
Priebežnú aktualizáciu webovej stránky Mestskej knižnice v Bratislave zabezpečuje v rámci platenej služby na základe podkladov z knižnice firma SVOP, s.r.o. V roku 2009 sa venovala pozornosť najmä sekciám: Oznamy, Podujatia, Výpožičný čas, Kontakty, Letná čítareň U červeného raka, O knižnici a Verejné knižnice v Bratislave.

Mestská knižnica v Bratislave so svojou stránkou súťažila v súťaži TOP WebLib 2008, ktorú organizoval Spolok slovenských knihovníkov a Odbor pre knižničný systém SR v Slovenskej národnej knižnici. V kategórii verejných a školských knižníc získala stránka Mestskej knižnice v hodnotení odbornej poroty **Čestné uznanie za trvale kvalitné webové sídlo (2. miesto)**. Výsledky 4. ročníka súťaže TOP WebLib boli vyhlásené 29. apríla 2009 na 35. medzinárodnom informatickom sympóziu Infos 2009 v Starej Lesnej.

Na webovej stránke knižnice bolo v roku 2009 zaznamenaných prostredníctvom monitoringu www.naj.sk **67 763 návštev** – o 9 711 viac ako v rovnakom období minulého roka.

Prehľad návštevnosti webovej stránky v rokoch 2007 – 2009

Elektronizácia knižnice

V oblasti elektronizácie sa v roku 2009 uskutočnila na základe projektovej dokumentácie realizácia výstavby novej IT infraštruktúry v Úseku literatúry pre deti a mládež na Kapucínskej ulici.

Knižnica sa pripojila na optickú sieť SANET, k čomu bol potrebný nákup hardvérových zariadení. Spustila sa nová lokálna sieť podľa najnovších štandardov – uskutočňuje sa filtrovanie webového obsahu. Sieť VLAN sa rozdelila na podsiete – čitatelia, zamestnanci, DAWINCI, WiFi. Súčasne sa realizovalo zabezpečenie siete proti možným útokom a hrozbám, prípadne včasné reagovanie na prebiehajúci útok využitím IPS zariadenia (IDP, ADP, AntiSpam, AntiVirus).

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky v úspešnom grantovom projekte podporilo nákup nových klientských staníc pre Úsek hudobnej a umenovednej literatúry. Pre Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry na Laurinskej ulici knižnica nakúpila nové počítače určené na plánované spustenie automatizovaných výpožičných služieb z vlastného rozpočtu.

V priebehu roka sa realizovala inštalácia nového servera na Kapucínskej ulici a nadväzujúca aktualizácia služieb.

Pre ekonomicko-hospodársky úsek prebehla realizácia pripojenia a riešenie problémov pri zavádzaní NORISu – účtovného softvéru.

4. PODUJATIA PRE DETI, MLÁDEŽ A DOSPELÝCH

Na všetkých pracoviskách knižnice sa v roku 2009 uskutočňovali literárno-vzdelávacie a hudobné podujatia, koncerty, výstavy a výstavky. Spolu sa uskutočnilo **207 podujatí**, ktoré navštívilo **27 601 návštevníkov**, z nich 7 837 sa zúčastnilo na podujatiach a akciách Dní otvorených dverí v Mestskej knižnici v rámci Bratislavy pre všetkých. Väčšina podujatí bola situovaná do letnej čítárne U červeného raka na Michalskej ul. 26 a do Galérie Artotéky v Úseku hudobnej a umenovednej literatúry na Kapucínskej ul. 1, niektoré sa realizovali na nádvorí Klariskej ul. 16 a na jednotlivých pracoviskách knižnice.

Bratislava pre všetkých 25. – 26. apríl 2009

V roku 2009 sa konal 6. ročník Bratislavy pre všetkých - bezplatný víkend v mestských organizáciách, ktorý, podobne ako v minulých rokoch, opäť zaujal verejnosť.

V sobotu 25. 4. 2009 pripravila knižnica pre svojich návštevníkov Deň otvorených dverí od 10:00 do 20:00 hod. na štyroch pracoviskách:

- Úsek odbornej literatúry, Klariská 16
- Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry, Laurinská 5
- Úsek literatúry pre deti a mládež, Kapucínska 3
- Úsek hudobnej a umenovednej literatúry, Kapucínska 1

V nedeľu 26. 4. 2009 bol Deň otvorených dverí od 10:00 do 18:00 hod. na dvoch pracoviskách:

- Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry, Laurinská 5
- Úsek odbornej literatúry, Klariská 16

Na pracoviskách sa záujemcovia bezplatne zapisovali za čitateľa knižnice, zároveň mohli využiť výpožičné služby alebo bezplatný prístup na internet. Počas bezplatného víkendu sa 752 občanov stalo čitateľmi Mestskej knižnice. Z celkového počtu 7 837 návštevníkov navštívilo knižnicu 889 (11,3 %), 6 000 prišlo na Bratislavskú burzu kníh (76,6 %) a popoludňajší i večerný kultúrny program si pozrelo 948 návštevníkov (12,1 %). Návštevníci si vypožičali 371 dokumentov (v záujme rýchlej obsluhy boli absenčné výpožičky obmedzené na 2 dokumenty). Bezplatné internetové služby využilo 48 návštevníkov. Možnosť vrátiť literatúru bez sankčných poplatkov využilo 33 čitateľov, ktorí knižnici vrátili 91 upomínaných dokumentov.

Počas dní Bratislavy pre všetkých sa pripravili tieto podujatia:

Reč písma

V spolupráci so Školou úžitkového výtvarníctva J. Vydru pripravila knižnica výstavu študentských prác z Oddelenia propagačnej grafiky a Oddelenia propagačného výtvarníctva už v predvečer víkendu otvorených dverí. Vernisáž výstavy sa konala v piatok 24. 5. v Galérii Artotéka, Kapucínska 1.

Druhý ročník Bratislavskej burzy kníh

Program Dní otvorených dverí odštartovala Bratislavská burza kníh pripravená v spolupráci so Staromestskou knižnicou, Knižnicou Ružinov, Knižnicou Bratislava – Nové Mesto a Miestnou knižnicou Petržalka. Na burzu prispela dodaním kníh aj Ústredná knižnica Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Počas víkendu 25. 4. – 26. 4. navštívilo burzu 6 000 návštevníkov. Bratislavská burza kníh trvala na nádvorí Klariskej ul. 16 do stredy 29. apríla 2009, dovtedy ju navštívilo ďalších 2 600 návštevníkov. Spolu 8 600 návštevníkov si zakúpilo 7 094 kníh vyradených z knižničných fondov zúčastnených knižníc vo finančnej hodnote 2 051 € (1 kniha / 0,30 €, v posledný deň 1 kniha / 0,10 €). Finančný zisk z burzy bol - podobne ako v minulom roku - použitý na nákup a zhotovenie zvukových kníh pre čitateľov Oddelenia pre nevidiacich a slabozrakých.

O deviatich mesiacikoch

V letnej čítárni U červeného raka na Michalskej 26 sa Katarína Aulitsová v priebehu sobotňajšieho dopoludnia venovala najmenším deťom, ktorí si spolu s rodičmi v jej podaní mohli vypočuť i pozrieť rozprávku O deviatich mesiacikoch.

Ukážka výcviku vodiacich psov

sa u verejnosti stretla opäť s veľkým úspechom. Priestory letnej čítárne U červeného raka poskytli príjemné prírodné prostredie pre ukážku výcviku vodiacich psov, ktorú zorganizovalo Oddelenie pre nevidiacich a slabozrakých v spolupráci s Výcvikovou školou pre vodiacich psov pri Únii nevidiacich a slabozrakých Slovenska. Svojím umením pomáhať zrakovo znevýhodneným ľuďom psíkovia potešili veľkých i malých.

Neprečítaný príbeh afrických detí

V spolupráci s Občianskym združením Dobrota sv. Alžbety sa v sobotu i v nedeľu od 10:00 do 20:00 hod. konala v Úseku krásnej a cudzojazyčnej literatúry na Laurinskej 5 výstava Neprečítaný príbeh afrických detí spojená s premietaním filmov o rozvojovej a humanitárnej pomoci vo svete. Vystavené boli fotografie z Kene a Južného Sudánu, predstavili sa projekty v týchto štátoch a hovorilo sa aj o možnosti adopcie afrických detí na diaľku.

Little Big Library alebo Malá veľká knižnica

V sobotu 25. apríla 2009 sa v Úseku literatúry pre deti a mládež na Kapucínskej 3 konala vernisáž výstavy Little Big Library alebo Malá veľká knižnica. Výstava predstavila architektonické návrhy riešenia modernizácie Mestskej knižnice – Úseku literatúry pre deti a mládež od poslucháčov 5. ročníka Fakulty architektúry Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Výstava je stálou expozíciou v priestoroch Úseku literatúry pre deti a mládež.

KULTÚRNE LETO 2009 V LETNEJ ČITÁRNI U ČERVENÉHO RAKA

34. ročník populárnej aktivity pre obyvateľov a návštevníkov Bratislavy sa konal od 19. júna do 6. septembra 2009. Knižnica sa do neho zapojila prostredníctvom 45 letných podujatí, ktoré sa konali v **Letnej čitárni U červeného raka**. Pestrý koktejl letných podujatí zaujal 6 570 návštevníkov, ktorí si obľúbili pravidelné koncerty počas Bluesových pondelok či literárne stretnutia.

Podujatia boli zamerané na:

- **literárne podvečery, prezentácie a krsty kníh** - Jany Beňovej a Uršuly Kowalyk, Vstupovanie do erbu – tvorba básnika Vlastimila Kovalčíka, Stretnutie so známym britským spisovateľom a libertariánom Seanom Gabbom, Erik Ondrejčka: Epigramy, Z mosta doprosta novinára Gustava Bartovica, Anton Baláž: Tábor padlých žien, Biele noci s kohútom: z diela Lýdie Vadkerti-Gavorníkovej, Juraj Šebo: Zlaté 60. roky, Radka Denemarková: Peníze od Hitlera, Radoslav Procházka: Mak proti Gatsbymu, Slovenské knihy z Prahy,
- **spomienkové podujatia** – Večer Margity Figuli, Schöne Náci opäť s nami – hudobný program spojený s odovzdávaním ceny „Slušný Bratislavčan“,
- **koncerty**
  - o v cykle Bluesové pondelky: Krokoband, Strempek Band, S.R.O. Bonzo and The Resonators (Trnava), Arcus: koncert world music kapely, D Bluesband (Levice), Maco Csonka/and Dr. Schlosser Band, Nedbalec Bluesband (Martin), Transylvánske obedy, Boky Citom – Stará škola, Veteráni zo Salón Doré: Ján Litecký – Šveda a Loveblade, Alec Carterblues, Jednofázové kvasenie a Geria trio, Grapefruit Death, Turtev a hostia, Martina Javor Band, Krokoband, Scarlet Preach,
  - o Pressburger Klezmer Band,
  - o Jazz na ex – koncert žiakov ZUŠ Exnárova, Koncert renesančného súboru žiakov ZUŠ J. Kresánka,
- **divadelné predstavenia pre deti** – do letnej čitárne zavítalo Divadlo PIKI známej dvojice Kataríny Aulitisovej a Ľubomíra Piktora, aby v dvoch predstaveniach rozprávky „Rozkrávka“ potešili najmenších. Spevy z Kalevaly na motívy starého indického eposu predviedol divadelný súbor LANO pri ZUŠ J. Kresánka,
- **prezentácie slovenských literárnych klubov** – Literárny klub Mädokýš z Martina, Generácia z Bratislavy, Krjela – literárny klub pri Liptovskej knižnici G. F. Belopotockého z Liptovského Mikuláša,

- **diskusné fóra** - diskusné fórum projektu Energy Union - Intelligent Energy: problémy, výzvy, riešenia klimatických zmien z globálneho, národného a regionálneho pohľadu,
- **výstavy** – Čarovný svet bonsajov: výstava bonsajov a suiseki, Keramika v letnej čítárni: výstava študentov Oddelenia keramického dizajnu Školy úžitkového výtvarníctva J. Vydru v Bratislave, Človek v objektíve: výstava fotografií Klubu priateľov fotografie pri SEDF,
- **svadba** – 6. 8. 2009 o 18:00 hod. sa v priestoroch čítárne konala prvá regulárna svadba dvoch mladých ľudí, ktorí si za netradičné a pamätné miesto tohto dňa vo svojom živote zvolili práve letnú čítareň U červeného raka.

Sezónu podujatí kultúrneho leta konaných v letnej čítárni zakončoval koncert indie-rocku v podaní Scarlet Preach 10. 9. a prezentácia knihy Alfréda Wetzlera Čo Dante nevidel 16. 9. 2009 v spolupráci s Veľvyslanectvom štátu Izrael v Bratislave.

ĎALŠIE PODUJATIA V ROKU 2009

Úspešné podujatia podporené grantom Ministerstva kultúry SR

Ministerstvo kultúry SR podporilo v roku 2009 dva projekty zamerané na realizáciu podujatí pre deti a prezentáciu literárnych klubov na Slovensku.

Čítanie pre najmenších

Ministerstvo kultúry SR podporilo projekt na podporu čítania našich najmenších čitateľov aj v roku 2009 finančnou čiastkou 1 000 €. Knižnica kontinuálne pokračovala v príprave obľúbených interaktívnych čítaní pre deti materských škôl, prvákov základných škôl a pre rodičov s deťmi. Projekt je zameraný na budovanie vzťahu detí k čítaniu a knihám prostredníctvom dramatizovaného prejavu profesionálnych hercov. V roku 2009 sa uskutočnilo 14 čítaní pre detských návštevníkov a 3 divadelné predstavenia spolu pre 704 najmenších divákov. Pre deti sa odohrali tieto predstavenia: 16. novembra 2009 zavítala do knižnice Pipi Dlhá Pančucha v interaktívnom divadelnom predstavení Miriam Pavelkovej, 28. októbra 2009 pripravilo interaktívne predstavenie Teatro Neline – Nela Dušová podľa knihy Márie Ďuríčkovej Danka a Janka, 17. decembra 2009 odohralo Divadlo PIKI divadelné predstavenie Dohviezdny večer, ktoré deťom navodilo pravú vianočnú atmosféru.

Pramene

Projekt Pramene zameraný na prezentáciu slovenských literárnych klubov v očiach bratislavskej verejnosti podporilo Ministerstvo kultúry SR finančnou čiastkou 1 000 €. Prioritou projektu bolo predstaviť pestrosť a záber činnosti literárnych klubov na Slovensku a tvorbu ich členov. Počas kultúrneho leta sa v letnej čítárni U červeného raka predstavili tri literárne kluby: Literárny klub Mädokýš z Martina, Generácia z Bratislavy, Krjela – literárny klub pri Liptovskej knižnici G. F. Belopotockého z Liptovského Mikuláša.

Týždeň slovenských knižníc 23. 3. – 29. 3. 2009

Knižnica sa zapojila do celoslovenského Týždňa slovenských knižníc (ďalej TSK), ktorého 10. ročník vyhlásila Slovenská asociácia knižníc v týždni 23. 3. – 29. 3. 2009. V Mestskej knižnici sa TSK niesol v znamení 3. ročníka Jarneho maratónu s knihou, ktorý sa pripravil pre deti bratislavských základných škôl v spolupráci so Staromestskou knižnicou, Knižnicou Ružinov, Knižnicou Bratislava - Nové Mesto a Miestnou knižnicou Petržalka. Maratón čítania bol venovaný 90. výročiu pomenovania mesta Bratislavy a 90. výročiu narodenia obľúbenej spisovateľky pre deti Márie Ďuríčkovej. S logom Týždňa slovenských knižníc a s mottom Od Pressburgu cez Pozsony k Bratislave sa od pondelka 23. 3. do piatku 27. 3. každý deň v inej zúčastnenej knižnici konalo interaktívne čítanie bratislavských povestí Márie Ďuríčkovej. Jej knihu Prešporský zvon čítala v Mestskej knižnici Lucia Kralovičová, ktorá prostredníctvom interaktívneho čítania viedla deti do príbehu z dávnej Bratislavy.

Mestská knižnica sa prostredníctvom Úseku literatúry pre deti a mládež na Kapucínskej 3 zapojila aj do celoslovenskej súťaže Čítame s Osmijankom, pridaj sa aj Ty!, ktorej 5. ročník zorganizovala nezisková organizácia Osmijanko. V knižnici sa pravidelne dvakrát do mesiaca realizovali stretnutia súťažiacich detských priaznivcov čítania. Jedno z nich sa konalo aj počas Týždňa slovenských knižníc 23. 3. 2009. Bolo plné hier, zábavy aj čítania, popri ktorom deti lúštili odpovede na otázky z Osmijankovho súťažného zošita. Presne podľa Osmijankovho hesla: Kto rád číta, nikdy nie je sám.

Anasoft litera fest 2009

Diskusie v Galérii Artotéka na témy Aké je skutočné miesto slovenskej literatúry v knižniciach, Knižná redakcia: šedá eminencia knihy a Spôsoby totalitnej cenzúry a sloboda autorského prejavu sa konali počas troch dní od 30. septembra do 2. októbra 2009 v spolupráci s občianskym združením ARS LITERA.

Prezentácie, krsty nových kníh, autorské večery

Knižnica poskytla svoje priestory na prezentácie slovenských i zahraničných autorov. Prezentovali sa autori kníh pre deti Peter Guldán, Gabriela Futová, Roman Brat, historik Vladimír Tomčík. Z autorov pre dospelých čitateľov sa prezentovala napr. tvorba Petry Húlovej, Jany Beňovej a Uršuly Kowalyk, Ľubomíra Liptáka, Petra Krištúfka, Dany Podrackej, Petra Staríčka, Pavla Garana a ďalších autorov.

Maratón autorského čítania 2009

Pri príležitosti Svetového dňa poviedky čítali zo svojej tvorby viacerí slovenskí autori: Viera Švenková, Helena Dvořáková, Verona Šikulová, Ingrid Hrubaničová, Uršula Kowalyk, Anton Baláž, Michal Hvorecký, Marek Vadas, Laco Kerata. Maratón pripravila knižnica v spolupráci so Slovenským centrom PEN.

Koncerty

Úsek hudobnej a umenovednej literatúry v priestoroch Galérie Artotéka pripravil 10 koncertov komornej hudby a operný podvečer sólistov Emílie Řezáčovej a Roberta Smiščíka. Koncerty sa konali aj v letnej čítarni U červeného raka. Študenti Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského, Základná umelecká škola J. Kresánka, Cirkevného konzervatória v Bratislave, ZUŠ Exnárova, Štátneho konzervatória mohli svoje umenie predviesť pred zrakmi celej verejnosti.

Výstavy

V Galérii Artotéka sa v priebehu roka 2009 konali výstavy prác študentov Školy úžitkového výtvarníctva Reč figúry I., Reč figúry II., Reč figúry III., Reč písma, Dadaobjekty, Výtvarná príprava, výstavy karikatúr českého karikaturistu Miroslava Bartáka, Potomkovia/náhradníci manželov Barbary a Radima Žůrkových v rámci Novembra - Mesiaca fotografie.

V hudobnom a internetovom štúdiu sa konala výstava fotografií Mariána Mečiara, Andreja Bána, Leny Kušnierikovej, výstava k životnému jubileu Bedřicha Smětanu a výstava k 160. výročiu úmrtia Frederika Schopina.

V Úseku krásnej a cudzojazyčnej literatúry si návštevníci mohli prezrieť Neprečítaný príbeh afrických detí z africkej Kene a Južného Sudánu, výstavu kníh autorov nominovaných do súťaže Anasoft litera, výstavu venovanú patrónovi Mestskej knižnice s názvom Ján Nepomuk Batka a európska hudba a výstavu výrobkov z paličkovanej čipky Krása v čipke zakliata spojenú s ukázkami jej tvorby.

Oddelenie pre nevidiacich a slabozrakých pripravilo: Hmatky pre zrakovo a telesne znevýhodnené deti, Tisíc očí – fotoreportáž zo života vodiaceho psa a jeho nevidiaceho pána, Výstavku fotografií z otvorenia a činnosti Oddelenia pre nevidiacich a slabozrakých, Výstavku ručných prác a výtvarnej činnosti nevidiacich a slabozrakých občanov a výstavu Inými očami – fotografie z fotomaratónu pre zrakovo znevýhodnené deti, ktoré sú sprístupnené v Úseku literatúry pre deti a mládež.

Úsek literatúry pre deti a mládež oživuje aj spomínaná stála expozícia výstavy Little Big Library alebo Malá veľká knižnica, výklady úseku oživila výstava Tradičné ľudové umenie v knižnici (Láska k drevu, Tradičný drôt netradične a Patchwork v súčasnosti).

Divadelné predstavenia

Letná čítareň U červeného raka je ako stvorená na realizáciu divadelných predstavení pre deti, mládež a dospelých. V roku 2009 pod modrou oblohou rozohrala spomínanú rozprávku O deviatich mesiačikoch Katarína Aulitisová, Divadlo PIKI s Katarínou Aulitisovou a Ľubomírom Piktorom v RozKrávke poukázalo na to, ako môže mlieko všetko zlé na dobré obrátiť a Spevy z Kalevaly zoznámili deti, mládež aj dospelých s fínskym národným eposom zostaveným na základe ľudovej tvorby v roku 1835 Eliasom Lönnrotom.

Prednášky

V Galérii Artotéka sa v spolupráci so Združením spolkov dolnozemskej Slovákov na Slovensku realizovali prednášky Slovenská menšina v Českej republike, Československo-bulharská zmluva o presídlení Slovákov do ČSR, Architekt Milan Michal Harminc a spomienkový program k 100. výročiu narodenia slovenskej spisovateľky Márie Topoľskej. V súvislosti s výstavami Reč figúry sa pre študentov ŠÚV J. Vydru konali prednášky k sérii týchto výstav.

Odborné podujatia pre verejné knižnice v Bratislave

Pre zamestnancov verejných knižníc v Bratislave pripravil Útvar koordinácie a metodiky tri odborné podujatia (viac o odborných podujatiach pozri v Metodickej činnosti):

- pracovné metodické stretnutie Ročný výkaz o knižnici za rok 2008 o správnom spôsobe štatistického vykazovania činnosti knižníc,
- Spoločné marketingové aktivity verejných knižníc v Bratislave o spoločných aktivitách knižníc,
- Sme (s) detským čitateľom o možnostiach práce s deťmi v knižniciach.

PODUJATIA PRE BRATISLAVSKÉ DETI A MLÁDEŽ

Noc s Andersenom

Hlavné koordinačné centrum Noci s Andersenom v Českej republike - Knihovna B. B. Buchlovana, Uherské Hradiště, Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR a Spolok slovenských knihovníkov pozvali slovenské knižnice, aby využili možnosť zaujať (nielen) detského čitateľa kreativitou, hravosťou a interaktivitou tohto jedinečného podujatia. Mestská knižnica sa prostredníctvom Úseku literatúry pre deti a mládež po prvýkrát zapojila do tejto úspešnej medzinárodnej akcie a začiatkom apríla pripravila Noc s Andersenom. Noc v knižnici od piatku 3. 4. 2009 (19:00 hod.) do soboty 4. 4. 2009 (8:00 hod.) s pestrým programom strávilo 24 detí. Netradičné podujatie pritiaholo do knižnice aj Slovenský rozhlas, televíziu TA3 a regionálnu TV Bratislavu.

Andersen v poličke

Podujatie bolo zamerané na propagáciu hodnotnej detskej literatúry. Prezentovali sa knihy autorov ocenených cenou H. CH. Andersena, ktoré sú zastúpené vo fonde Úseku literatúry pre deti a mládež a ktoré už nie sú dostupné v kníhkupectvách, dokonca ani v iných bratislavských knižniciach.

Čítame s Osmijankom

Do literárnej súťaže sa zapojili dva kolektívy detí zo ZŠ Karloveská 61 a z Evanjelického lýcea v Bratislave.

Jarné prázdniny v knižnici

Počas jarných prázdnin v Bratislavskom samosprávnom kraji v týždni od 16. 2. do 20. 2. 2009 pripravil Úsek literatúry pre deti a mládež pre bratislavské deti dve výtvarné dielne

Hrajme sa na ilustrátorov, Môj najkrajší rozprávkový príbeh a jedno zážitkové čítanie Ohňostroj pre deduška.

Jesenné prázdniny v knižnici

29. 10. a 30. 10. 2009 mohli deti stráviť čas jesenných prázdnin na zaujímavých tvorivých dielňach v knižnici.

Bambuľkine dobrodružstvá

Kto by nepoznal Bambuľku? Prezentácia novej knihy Petra Guldana s rovnomenným názvom potešila deti, ktoré Bambuľku poznajú aj z televízneho seriálu, v ktorom jej deda nezabudnuteľne stvárnil Július Pántik.

Prezentácie Oxfordských textových databáz

V študovni Úseku literatúry pre deti a mládež sa konali 3 prezentácie Oxfordských textových databáz pre žiakov základných a stredných škôl, ktoré mali za úlohu zistiť záujem detí a mládeže o spoľahlivé informácie v anglickom jazyku.

Voľby do Európskeho parlamentu

Útvar koordinácie a metodiky pripravil pre študentov stredných škôl v spolupráci s Európskym informačným centrom prednášku a kvíz k aktuálnej téme tohtoročných volieb do Európskeho parlamentu.

Ako citovať

V spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou – Národným bibliografickým ústavom pripravil Útvar koordinácie a metodiky hodinu informačnej výchovy pre žiakov stredných škôl o možných spôsoboch citovania dokumentov.

Autorské besedy

Na autorských besedách v Úseku literatúry pre deti a mládež sa s deťmi stretli autori detských kníh - Peter Guldán, Gabriela Futová, Roman Brat, historik Vladimír Tomčík, Erik Ondrejčka.

Literárne dielne pre deti

Od októbra do decembra 2009 sa v Úseku literatúry pre deti a mládež konali pod odborným vedením Dr. Hirschnerovej z Katedry predškolskej a elementárnej pedagogiky Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave Literárne dielne pre deti, ktoré viedli študentky 5. ročníka. Program literárnych dielní bol zvolený veľmi citlivo pre vekovú kategóriu detí posledného ročníka materských škôl a žiakov 1. a 2. ročníka základných škôl. Súčasťou literárnych dielní bolo dramatizované čítanie, divadelné a spevácke vstupy, zapájanie detí do diania, spoločná aktivita, vyhodnotenie, odmena. Konali sa tieto literárne dielne:

- 03. 11. Literárne dielne pre deti - Lipman: PIXIE
- 10. 11. Literárne dielne pre deti - Zdena Vicianová: Rozprávky zo zlatého stromu
- 12. 11. Literárne dielne pre deti - Rozprávky z červenej ponožky
- 19. 11. Literárne dielne pre deti - Brychta, Brodský: O ničom
- 24. 11. Literárne dielne pre deti - Ján Uličiansky: Čarovný chlapec
- 01. 12. Literárne dielne pre deti - Ezopove bájky

Čitateľské dielne pre deti

V novembri a decembri 2009 sa uskutočňovali pod odborným vedením PhDr. Ľudmily Hrdinákovej z Katedry knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave čitateľské dielne pre deti, ktoré viedli študentky 1. ročníka programu Literárna komunikácia a knižnice:

- 01. 12. Sigrid Lüddecková: Anjelik Striebrovlások
- 04. 12. Mária Ďuríčková: Janka a Danko a Gevenducha

S knižnicou objavujeme sci-fi

Besedu pripravil Úsek literatúry pre deti a mládež v spolupráci so študentkami 2. ročníka programu Knižnično-informačné štúdiá Katedry knižničnej a informačnej vedy z Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. O sci-fi literatúre prišiel informovať Miloš Ferko - pedagóg a literárny historik, redaktor časopisu Fantázia, spoluautor Dejín slovenskej fantastiky (prvej vydanéj teórie o slovenskej fantastickej literatúre), Bohumil Stožický - autor poviedok, redaktor časopisu Fantázia a Jozef Mikulášik, odborník na sci-fi a fantasy literatúru.

Som človek, sme ľudia

Výsledkom spolupráce so Slovenským národným strediskom pre ľudské práva v Bratislave bolo zaujímavé interaktívne podujatie **Som človek, sme ľudia** pre žiakov základných škôl v deň Medzinárodného dňa ľudských práv 10. decembra, vedené skúsenými lektormi. Cyklus podujatí k ľudským právam bude pokračovať aj v budúcom roku.

Vianočné prskavky

Klub slovenských prozaičiek Femina a slovenské spisovateľky Pavla Sabolová, Jana Šimulčíková a Dagmar Wagnerová zavítali medzi deti v predvianočnom čase a predstavili im svoju tvorbu formou pestrého, hravého predvianočného čítania.

KOLEKTÍVNE PODUJATIA PRE ZRAKOVO ZNEVÝHODNENÝCH

Knižničné a informačné služby pre zrakovo znevýhodnených používateľov

Oddelenie pre nevidiacich a slabozrakých pripravilo sériu 5 odborných prednášok o službách knižnice pre študentov Katedry knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave s cieľom informovať ich o správnom prístupe k zrakovo znevýhodneným spoluobčanom a o službách knižnice pre túto kategóriu.

Kniha – priateľ človeka

Oddelenie pre nevidiacich a slabozrakých pripravilo besedu o knihách a ich význame v našom živote spojenú s exkurziou po oddelení pre žiakov Základnej školy internátnej (ďalej ZŠI) pre nevidiacich a slabozrakých.

Africké rozprávky

Deti zo ZŠI pre nevidiacich a slabozrakých sa potešili aj rozhlasovému stretnutiu Africké rozprávky z cyklu Počúvajme spolu, ktoré rozprávaním o africkom živote oživil hudobník a rozprávač Thierry Ebam. Podujatie konané v letnej čítarni U červeného raka bolo obohatené o počúvanie rozhlasovej nahrávky rozprávky o Afrike. Veselé rozhlasové počúvanie pripravilo Oddelenie pre nevidiacich a slabozrakých v spolupráci so Združením rozhlasových tvorcov.

Deň otvorených dverí 12. 11. 2009

Pri príležitosti Medzinárodného dňa nevidiacich sa v Oddelení pre nevidiacich a slabozrakých konal Deň otvorených dverí s odborným výkladom o fonde, službách a kompenzačných pomôckach pre zrakovo znevýhodnených občanov v spojení s exkurziou po oddelení.

Hviezdy a hviezdíčky

V rámci cyklu Počúvajme spolu sa v Slovenskom rozhlase uskutočnilo stretnutie detí zo ZŠI pre nevidiacich a slabozrakých na Svrčevej ul. v Bratislave s rozhlasovou rozprávkou, rozprávkami a rozprávarkami.

Louis Braille a jeho zázračné bodky

Žiakov zo ZŠI pre nevidiacich a slabozrakých upútalo rozprávanie o vynálezcovi slepeckého písma s dramaturgičkou Slovenského rozhlasu a hercom i načítavateľom zvukových kníh Alfrédom Swanom.

Spolupráca knižnice

V roku 2009 sa pri príprave podujatí pokračovalo v spolupráci s týmito organizáciami a inštitúciami:

Bonsaj centrum Bratislava a Veľvyslanectvo Japonska v SR
Bratislavské kultúrne a informačné stredisko
České centrum v Bratislave
Magistrát Hl. mesta SR Bratislavy
Divadlo PIKI
DS Lano pri ZUŠ J. Kresánka v Bratislave
Európske informačné centrum
Femina – klub slovenských prozaičiek
Literárne informačné centrum
Občianske združenie ARS LITERA: súťaž Anasoft Litera
Slovenská bluesová spoločnosť
Slovenská národná knižnica
Slovenské centrum PEN
Slovenské národné stredisko pre ľudské práva
Slovenský literárny klub v Českej republike
Stredoeurópsky dom fotografie
Škola úžitkového výtvarníctva J. Vydru
Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, Spolok Slovákov z Juhoslávie
Vydavateľstvo Q 111, vydavateľstvo Edition Ryba
Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave
Wilsonic: Diskusné fórum projektu Energy Union - Intelligent Energy
Združenie literárnych klubov Slovenska
Združenie rozhlasových tvorcov
Združenie spolkov dolnozemskej Slovákov na Slovensku a i.

5. METODICKÁ ČINNOSŤ

Výkonom **metodickej činnosti pre verejné knižnice v Bratislave** je v zmysle svojej novej zriaďovacej listiny, ktorá nadobudla účinnosť od 1. októbra 2009, poverená Mestská knižnica v Bratislave. Zriaďovacia listina zaradila spoluprácu s verejnými knižnicami v Bratislave do predmetu hlavnej činnosti a definuje ju ako spoluprácu s verejnými knižnicami v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v oblasti vzdelávania, odbornoporadenskej, metodickej a štatistickej činnosti.

Metodickú činnosť knižnica realizuje prostredníctvom Útvaru metodiky a koordinácie (ďalej len „útvar“).

V jednotlivých mestských častiach Bratislavy pôsobí spolu 17 verejných knižníc – v každej mestskej časti jedna.

V štatistickom systéme Slovenskej republiky sú tieto knižnice vrátane Mestskej knižnice členené takto:

- **Regionálna knižnica:** Mestská knižnica v Bratislave
- **Mestské knižnice:** Staromestská knižnica, Knižnica Ružinov, Knižnica Bratislava - Nové Mesto, Miestna knižnica Dúbravka, Miestna knižnica Petržalka
- **Obecné knižnice s profesionálnymi zamestnancami:** Miestna knižnica Vrakuňa, Miestna knižnica Podunajské Biskupice, Miestna knižnica Rača, Miestna knižnica

Vajnory, Miestna knižnica Karlova Ves, Miestna knižnica Lamač, Miestna knižnica Devínska Nová Ves

- **Obecné knižnice s neprofesionálnymi zamestnancami:** Miestna knižnica Devín, Miestna knižnica Záhorská Bystrica, Miestna knižnica Jarovce, Miestna knižnica Rusovce, Miestna knižnica Čunovo).

Metodická činnosť a koordinácia činnosti bratislavských verejných knižníc sa zameriavala na spracovávanie štatistických údajov a ich analýzu a vyhodnocovanie, organizáciu odborných podujatí vzdelávacieho charakteru, tvorbu metodických materiálov a poskytovanie odborného poradenstva. Knižnica v tejto oblasti spolupracovala aj so Slovenskou národnou knižnicou v Martine poverenou knižničnou problematikou s cieľom zabezpečenia rozvoja knižnično-informačného systému mesta Bratislavy a jeho integrácie do knižničného systému Slovenskej republiky. Činnosť a spolupráca s knižnicami sa realizovala aj na úrovni riaditeľov verejných knižníc formou riaditeľských porád a organizovaním spoločných podujatí zameraných na podporu čítania (3. Ročník Jarného maratónu s knihou, Noc s Andersenom v troch knižniciach), charitatívneho predaja vyradených kníh z knižníc (Bratislavská burza kníh) a pod.

PROJEKTY BRATISLAVSKÝCH VEREJNÝCH KNIŽNÍC

Útvar aktívne pokračoval v práci na spoločných projektoch bratislavských verejných knižníc: v roku 2009 sa uskutočnili 4 stretnutia pracovných skupín bratislavských verejných knižníc, z toho dve stretnutia riešili problematiku elektronických informačných zdrojov v knižniciach a dve analýzu, zverejnenie a propagáciu výsledkov ukončeného výskumu čítania mládeže v Bratislavskom kraji.

Elektronické informačné zdroje pre deti a mládež – projekt realizovala spoločná pracovná skupina v spolupráci s firmou Albertina Icome Bratislava. Počas 1. polroka 2009 sa v spolupráci s bratislavskými školami testovali databázy (Kids InfoBits, Junior Reference Collection, Kids Edition – K12, Junior Edition – K12 vo všetkých zúčastnených knižniciach. Firma Albertina Icome vyhodnotila testovanie a zverejnila výsledky, podľa ktorých sa medzi najúspešnejšie databázy s najväčším počtom prístupov zaradila databáza Kids InfoBits. Do konca novembra 2009 mali knižnice možnosť zakúpiť túto databázu so zľavou v prípade, že by o ňu mali záujem všetky knižnice. Dve knižnice však kúpu z dôvodov nedostatku finančných prostriedkov a nedostatočného vybavenia počítačmi a pripojenia na internet odmietli, čo spôsobilo nárast cien pre ostatné knižnice. V roku finančnej krízy to nebola jednoduchá situácia, preto sa riaditelia zúčastnených knižníc rozhodli, že kúpu elektronických databáz presunú do roku 2010.

Výskum čítania mládeže v Bratislavskom kraji

Výsledkom činnosti pracovnej skupiny pre výskum čítania v roku 2009 je realizácia, interpretácia a propagácia výsledkov výskumu čítania mládeže v Bratislavskom kraji, ktorý na podnet Mestskej knižnice v Bratislave realizovalo v roku 2008 šesť verejných knižníc (Mestská knižnica: Mgr. Eva Šulajová, Staromestská knižnica: PhDr. Judita Kopáčiková, Knižnica Bratislava - Nové Mesto: Mgr. Jana Vozníková, Knižnica Ružinov: Mgr. Peter Kuzma, Miestna knižnica Petržalka: Jana Tóthová a Malokarpatská knižnica v Pezinku: Mgr. Anna Gašparovičová) za účelom zefektívnenia svojich služieb pre mládež vo veku 13 – 18 rokov.

Praktická realizácia výskumu prebiehala koncom roka 2008. Knižnice nadviazali spoluprácu so školami v oblasti svojho pôsobenia a do výskumu odporučili 88 škôl, z toho 50 základných a 38 stredných. Mestská knižnica finančne uhradila tlač 1 500 exemplárov dotazníka v profesionálnej tlačiarni (pozri Dotazník k výskumu čítania, príloha č. 2).

Na základných a stredných školách v Bratislavskom kraji so žiakmi pracovali a na vyplňanie dotazníkov dohliadali poslucháči Katedry knižničnej a informačnej vedy Filozofickej

fakulty Univerzity Komenského v Bratislave pod vedením Doc. PhDr. Pavla Rankova, PhD. a PhDr. Ľudmily Hrdinákovej.

Výskum sa vzhľadom na počet dotazníkov realizoval len v 38 školách Bratislavského samosprávneho kraja – z toho v 27 školách hlavného mesta Bratislavy (Bratislava 1 – 5) a v 11 mimobratislavských školách (Pezinok, Modra, Senec, Kráľová pri Senci, Malacky a Zohor), v ktorých sa ho zúčastnilo 1 515 respondentov, z toho 815 chlapcov a 700 dievčat). Počítačové spracovanie údajov z vyplnených dotazníkov patrilo do kompetencie Kabinetu výskumu kultúry Národného osvetového centra, Bratislava. Financované bolo rovnakým dielom z rozpočtu všetkých zúčastnených knižníc. Vzápätí kolektív autorov v zložení Anna Gašparovičová, Ľudmila Hrdináková, Judita Kopáčiková a Pavol Rankov v 1. polroku 2009 analyticky spracoval počítačové výstupy výskumu čítania do textovej výskumnej správy. Správu recenzovali Eva Šulajová a Peter Kuzma. Tlač výskumnej správy sa realizoval počas prázdnin v júli a auguste 2009 v Centre vedecko-technických informácií SR. Centrum sponzorsky vytlačilo 400 exemplárov výskumnej správy.

Pre pracovnú skupinu začala posledná etapa práce – v septembri 2009 pristúpila k aktívnej propagácii výsledkov výskumu (pozri Vzťah mladých ľudí ku knižniciam a čítaniu, príloha č. 3). Za hlavné rečníčky výsledkov výskumu boli určené Judita Kopáčiková a Anna Gašparovičová. Správy o tom, ako naša mládež číta či nečíta sa začali objavovať v tlači, médiách a na internete. V rovnakom čase pracovná skupina začala distribuovať výskumné správy do všetkých zúčastnených škôl, bratislavských verejných knižníc, krajských a regionálnych knižníc na Slovensku. Výskumná správa bola zaslaná Univerzitnej knižnici v Bratislave, Slovenskej pedagogickej knižnici, Mestskej knižnici v Prahe a Národnej knižnici v Prahe, Ministerstvu kultúry SR, Ministerstvu školstva SR, Ústavu školských informácií a prognóz školstva, Slovenskej asociácii knižníc, Magistrátu hl. m. SR Bratislavy (Odbor kultúry a športu, kultúrna komisia). Všetky zúčastnené knižnice správu distribuovali svojim príslušným miestnym úradom – oddeleniam kultúry. Výskumná správa sa dostala do všetkých kútov Slovenska.

14. októbra 2009 pripravila Mestská knižnica v spolupráci s Magistrátom hl. m. SR Bratislavy tlačovú konferenciu, ktorá významne prispela nielen k propagovaniu spoločných aktivít bratislavských verejných knižníc, ale predovšetkým k zverejneniu výsledkov výskumu čítania.

Výskum čítania s kolektívom autorov získal za realizáciu a interpretáciu výsledkov výskumu čítania mládeže v Bratislavskom kraji dňa 24. 11. 2009 na výročnom zasadnutí Krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov Bratislavského kraja 2009 v Klube slovenských spisovateľov na Laurinskej ul. č. 2 v Bratislave ocenenie Spolku slovenských knihovníkov – **Čin roka 2009**. 22. marca 2010 získal aj **cenu SAKÁČIK za rok 2009**, ktorú udeľuje Slovenská asociácia knižníc knižniciam za aktívnu činnosť. Ocenenie prebrala riaditeľka Staromestskej knižnice PhDr. Judita Kopáčiková.

Monitoring výskumu čítania do 31. 12. 2009 zaznamenal **68 publikovaných záznamov** o výskume v rozhlase i televízii, v tlači a na internete. Diskusia, ktorú výskum čítania vyvolal, pokračuje v internetovej komunikácii kontinuálne aj v roku 2010.

V roku 2009 sa v Mestskej knižnici uskutočnili tri odborné aktivity pre zamestnancov verejných knižníc:

- **Metodický seminár** pre zamestnancov bratislavských verejných knižníc k vyplňaniu štatistických výkazov o knižnici KULT (MK SR) 10-01 za rok 2008 (14. 1. 2009):

na základe vyplnených ročných výkazov knižníc Mestská knižnica spracovala štatistické údaje za všetky verejné knižnice v Bratislave a poskytla ich v tlačenej i elektronickej forme Malokarpatskej knižnici v Pezinku, Slovenskej národnej knižnici v Martine a Krajskej správe Štatistického úradu SR v Bratislave. Pre potreby verejných knižníc v Bratislave knižnica spracovala a vydala štatistickú ročenku *Prehľad činnosti bratislavských verejných knižníc*

za rok 2008, ktorú distribuovala do všetkých knižníc. V rámci štatistického spracovania a vyhodnocovania činnosti poskytla knižnica verejným knižniciam 35 metodických konzultácií.

- Odborný seminár **Spoločné marketingové aktivity verejných knižníc v Bratislave** zameraný na prezentáciu výsledkov spolupráce Mestskej knižnice v Bratislave, Staromestskej knižnice, Knižnice Ružinov, Knižnice Bratislava – Nové Mesto a Miestnej knižnice Petržalka s osobitným dôrazom na predstavenie výsledkov výskumu čítania mládeže v Bratislavskom kraji (25. 11. 2009).

- **Sme (s) detským čitateľom** o možnostiach práce s deťmi v knižniciach, ktoré viedla PhDr. Ľudmila Hrdináková z Katedry knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Podujatie bolo v úvode oživené živým čítaním Ľ. Hrdinákovej, rôzne formy práce s deťmi predviedli poslucháčky Katedry knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Vo voľnej diskusii si prítomní mohli vymeniť vzájomné skúsenosti svojej práce s deťmi.

Vnútroknižničná metodická činnosť

Vo **vnútroknižničnej metodickej činnosti** sa útvár zamerl na vnútornú legislatívu, vyhodnotenie činnosti knižnice za rok 2008 a správy o činnosti knižnice v priebehu roka 2009, spracovávanie odborných knižničných a propagačných materiálov (pozri Vydavateľská činnosť knižnice, príloha č.4), propagáciu knižnice, jej služieb a aktivít v médiách, vedenie archívu, prípravu a vyhodnotenie grantov, vzdelávanie zamestnancov knižnice, spoluprácu s neprofesionálnymi organizáciami a inštitúciami a venoval sa webovej stránke, poskytoval elektronické informácie a pripravoval cenníky v súvislosti s platnosťou euromeny od 1. 1. 2009. Knižnica sa vďaka dôslednej príprave a predzásobeniu eurom vyhla akýmkoľvek problémom pri zavádzaní novej meny.

V úvode roka sa pripravili žiadosti o grant na Ministerstvo kultúry SR:

- Nákup nových kníh (podporená žiadosť, 3 000 €),
- Modernizácia Mestskej knižnice v Bratislave - Úseku hudobnej a umenovednej literatúry (podporená žiadosť, 3 000 €),
- Informačná výchova študentov stredných škôl (nepodporená žiadosť),
- Čítanie pre najmenších (podporená žiadosť, 1 000 €),
- Pramene (podporená žiadosť, 1 000 €).

V priebehu roka sa venovala zvýšená pozornosť napĺňaniu úloh vyplývajúcich z úspešných žiadostí.

Vychádzalo sa v ústrety požiadavkám zaslaným e - mailovou poštou, vypíňali sa dotazníky a ankety od študentov a organizácií. Prostredníctvom knihárskej dielne sa zabezpečoval dostatok knižničných tlačív pre všetky úseky knižnice.

Mestská knižnica pri príležitosti akcie Bratislava pre všetkých uhradila tlač aktualizovaného Adresára verejných knižníc v Bratislave v roku 2009 v tlačiarni Typocon, s.r.o. a distribuovala ho do všetkých verejných knižníc. Knižnica uskutočnila metodické návštevy pri príležitosti pripravovaného otvorenia presťahovanej a vynovenej Miestnej knižnice v Záhorskej Bystrici.

Ďalšie vzdelávanie zamestnancov

V roku 2009 sa pokračovalo v školení zamestnancov na prácu so systémom Dawinci. Realizovali sa školenia zamestnancov Úseku odbornej literatúry, ako aj nových zamestnancov v automatizovaných úsekoch literatúry pre deti a mládež a hudobnej a umenovednej literatúry.

Zamestnanci knižnice sa v priebehu roka zúčastňovali na odborných knižničných seminároch, prednáškach a školeniach, napr. Knižnice a seniori, Konflikt – prevencia, vznik a riešenie konfliktu, Len čítať z pier nestačí – seminár zameraný na prácu so sluchovo

znevýhodnenými požívateľmi, Zhodnotenie knižnično-informačného systému DAWINCI, Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl, EBSCO day 2009, prístup k dokumentom Európskej únie, workshop Komunikácia a pod. Ekonomicko – správny úsek kládol dôraz na školenia zamerané na prácu s novým účtovným softvérom NORIS a školenia pre mzdových a personálnych zamestnancov.

Propagácia knižnice

Propagácia knižnice bola zameraná na prezentovanie výsledkov činností a služieb prostredníctvom edičnej a publikačnej činnosti v odborných knihovníckych periodikách. Knižnica pripravila a distribuovala viaceré propagačné materiály o svojich knižnično-informačných službách a organizovaných podujatiach, propagovala svoju činnosť v rozhlasových a televíznych vysielaniach. Knižnica sa snažila propagovať svoje služby aj na svojich podujatiach, ktorých súčasťou boli propagačné materiály o knižnici a jej službách. Osobitnú pozornosť venovala propagácii svojich aktivít i celej činnosti na vlastnej webovej stránke. Nadviazala spoluprácu s prevádzkovateľom portálu Kultúrny profil Slovenska, na ktorom komplexne propaguje informácie o svojich pracoviskách a ich činnosti, rovnako začala spolupracovať s prevádzkovateľom portálu CITYLIFE (Čo sa deje v Bratislave a jej okolí: portál obsahuje programy kultúrnych akcií pre Bratislavu a okolité obce do vzdialenosti 50 km), na ktorom okrem stálych informácií o knižnici propaguje aj svoje aktuálne podujatia. Pravidelne sa publikovali oznamy o knižnici v Knižnej revue, denníkoch SME a Pravda, v regionálnych novinách – najmä v Bratislavských novinách. Propagácia podujatí sa realizovala aj v elektronickej podobe na oficiálnych stránkach Hlavného mesta SR Bratislavy a na stránke www.infolib.sk. Spolupracovala aj s Rádiom Slovensko 1, Rádiom Devín a Regina. Monitoring aktivít a správ o Mestskej knižnici zaznamenal 177 publikovaných záznamov, z ktorých až 68 prislúcha k výskumu Čítanie mládeže v Bratislavskom kraji.

Knižnica informovala o podujatiach všetkých záujemcov, ktorých má zaradených v elektronickej databáze. Táto forma informovania je u verejnosti veľmi obľúbená. V spolupráci so školami v rámci informačnej výchovy organizuje na základe ich požiadaviek exkurzie po knižnici.

Prax v knižnici

Knižnica sa v roku 2009 venovala 15 žiakom a študentom stredných a vysokých škôl, umožňovala im prax v knižnici a venovala sa im po odbornej stránke pri tvorbe diplomových a rigorózných prác súvisiacich s Mestskou knižnicou v Bratislave.

Počas 1. polroka 2009 sa zabezpečila súvislá prax pre Janu Raškovičovou z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a päť žiakov Strednej odbornej školy knihovníckych a informačných štúdií v Bratislave (Kristína Foglszingerová, Dominika Gušťaříková, Veronika Hatašová, Natália Krajčovičová a Kristína Zvolenská).

V 2. polroku 2009 absolvovala v knižnici prax Karolína Rybářová z Ústavu bohemistiky a knihovníctví Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (ČR), Matej Bovan z 3. ročníka Katedry knižničnéj a informačnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a štyri žiačky Strednej odbornej školy knihovníckych a informačných štúdií v Bratislave (Katarína Andelová, Kristína Foglszingerová, Mária Maderičová a Zuzana Poláková).

Študentom – praktikantom sa venoval Útvar koordinácie a metodiky a vedúci jednotlivých pracovísk knižnice, kde študenti prax absolvovali.

Študentka Andrea Valentová, ktorá spracovávala rigoróznu prácu Vznik a historický vývoj Mestskej knižnice v Bratislave, ju v máji 2009 úspešne obhájila na Katedre histórie Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Rovnako úspešne obhájila diplomovú prácu s názvom Imidž knihovníckej profesie v súčasnosti študentka Eva Barteková z Katedry knižničnéj a informačnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Študent Igor Žáček z Fakulty architektúry Slovenskej technickej univerzity v Bratislave v diplomovej práci spracovával vizualizáciu modernej Mestskej knižnice v Bratislave.

6. ÚLOHY V OBLASTI RIADENIA

Úlohy v oblasti riadenia sa zabezpečovali prostredníctvom pravidelných porád vedenia knižnice, jednotlivých pracovísk a vydávaním interných smerníc a príkazov so zámerom zabezpečiť ekonomicko-prevádzkový chod a odbornú činnosť knižnice v zmysle príslušných zákonov a štatutárnych noriem. Realizovali sa pracovné porady na jednotlivých pracoviskách, ako aj operatívne a gremiálne celoknižničné porady.

Plnenie Plánu hlavných úloh knižnice na rok 2009 bolo kontrolované. Za činnosť jednotlivých pracovísk zodpovedali ich vedúci pracovníci, za kontrolu činnosti celej organizácie zodpovedal riaditeľ.

Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v danom roku

Z inštitúcie na zhromažďovanie, spracúvanie a uchovávanie fondov sa knižnica čím ďalej, tým viac stáva otvorenou inštitúciou, ktorá sprostredkúva informácie prostredníctvom najnovších technológií. Vzrastajúci počet podujatí, ako aj ich návštevnosť poukazuje na zviditeľňovanie knižnice medzi verejnosťou. Pútavé podujatia zameriavajúce sa na všetky vekové kategórie verejnosti si v sledovanom roku získali svojich stálych priaznivcov a stali sa obľúbenou formou trávenia voľného času.

Knižnica sa vo zvýšenej miere zameriavala na zdravotne a sociálne znevýhodnených obyvateľov Bratislavy. Vychádzala v ústrety zrakovo znevýhodneným deťom a mládeži, občanom v hmotnej núdzi a nezamestnaným. Rozvíjala prácu s bratislavskými materskými, základnými i strednými školami, svoju pozornosť venovala aj vysokoškolským študentom. Nadviazala spoluprácu s mnohými organizáciami, ktoré sa venujú práci pre - a s deťmi, s ktorými počas roka uskutočňovala množstvo pútavých detských podujatí. Je držiteľkou certifikátu „Zariadenie priateľské k deťom a rodinám“, ktorý dáva verejnosti na známosť jej blízky vzťah k rodinám s deťmi.

V oblasti financovania knižnica v maximálnej miere aktívne vyhľadávala grantovú podporu na realizáciu svojich projektov. Na základe predložených projektov sa jej podarilo získať finančné prostriedky z **Grantového systému Ministerstva kultúry Slovenskej republiky na rok 2009 v celkovej sume 8 000 €, k nim prispela povinným spolufinancovaním v hodnote 913 €**. Do rozvoja štyroch grantových projektov tak spolu investovala 8 913 €.

Pretrvávajúcim problémom knižnice, ktorá je v knižničnej a štatistickej oblasti radená k regionálnym knižniciam, je personálne obsadenie služieb a nedostatok odborných zamestnancov, čo úzko súvisí **so mzdovými podmienkami knižnice**. Priemerná mesačná mzda v knižnici v sledovanom roku bola **570,38 €**, čo je len **76,60 %** v porovnaní s priemernou nominálnou mzdou na Slovensku v roku 2009 (744,50 €). V porovnaní s priemernými mzdami vo verejných knižniciach bratislavských mestských častí bola najnižšia. Navyše priemerná mzda odborných zamestnancov Mestskej knižnice bola 577,00 €, čo rovnako nedosahuje úroveň priemernej mzdy na Slovensku ani v bratislavských verejných knižniciach.

Rekonštrukcia suterénnej miestnosti na Klariskej 16, ktorú knižnica rieši od roku 2006, pokračovala v roku 2009 vzhľadom na finančnú náročnosť pomaly. Boli dokončené iba vonkajšie práce na izolácii budovy zo strany Klariskej a Baštovej ulice a oprava poškodených klenieb, kde hrozili statické problémy. Optimálne by bolo ukončiť rekonštrukciu v roku 2010. V prípade uzavretia letnej čítárne U červeného raka kvôli rekonštrukcii okolitých budov a ich adaptácii na hotel bude knižnica totiž riešiť akútny nedostatok adekvátnych priestorov na realizáciu kultúrno-vzdelávacích podujatí. Tie by sa mohli realizovať práve v spoločenskej miestnosti.

V najbližšom období knižnica chce pokračovať v riešení všetkých svojich pracovných úloh a intenzívne rozvíjať svoju činnosť, ktorá zahŕňa - okrem iného - predovšetkým oblasť všestranných a plnohodnotných služieb pre obyvateľov Bratislavy.

**PLNENIE PLÁNU FINANČNEJ,
HOSPODÁRSKEJ A PERSONÁLNEJ ČINNOSTI**

Čerpanie nákladových položiek za rok 2009

Ukazovateľ	Skut. za rok 2008 v €	Upravený plán na rok 2009 v €	Skutočné čerpanie za rok 2009 v €	% plnenia	Index plnenia 2009/08
VÝNOSY z hlavnej činnosti CELKOM	830885	831758	840629	101,07	1,01
z toho :					
- tržby za predaj vlastných výrobkov a služieb	64623	59750	62637	104,83	0,96
z toho: tržby z knižničnej činnosti (hlavnej)	42751	36510	36126	98,95	0,84
tržby z prenájmu	17892	20000	22514	112,57	1,26
tržby z refakturovaných energií /nájmy/	3980	3240	3997	123,36	1,23
- iné ostatné výnosy	5564	4	76		0,01
- výnosy z bežných transferov od zriaďovateľa	753557	765764	765349	99,95	1,02
- výnosy z kapitálových transferov od zriaďovateľa	3158	6240	4567	73,19	1,45
- výnosy z bežných transferov od ost. subjektov (MK)	3983		8000		2,01
NÁKLADY na hlavnú činnosť – celkom	830743	831758	840556	101,06	1,01
v tom:					
- spotrebované nákupy	135101	106746	121439	113,76	0,90
z toho: spotreba materiálu + knihy a časopisy	76981	53636	65249	121,65	0,85
z toho: kancelárske potreby + ost. materiál	18733	17464	15998	91,61	0,85
nákup kníh a periodík	36586	29872	34942	116,97	0,96
pohonné hmoty	741	660	485	73,48	0,65
pracovné odevy, pomôcky	326	660	643	97,42	1,97
drobný hmotný majetok	20595	4980	13181	264,68	0,64
spotreba energie	58120	53110	56190	105,80	0,97
predaný tovar					
- služby	75799	65586	67039	102,22	0,88
z toho: opravy a údržba	22951	9629	6132	63,68	0,27
cestovné	455	494	469	94,94	1,03
náklady na reprezentáciu	849	714	406	56,86	0,48
ostatné služby	51544	54749	60032	109,65	1,16
z toho napr.: výkony spojov-telef.,poštovné,internet,koncesné	9216	12116	9543	78,76	1,04
drobný nehmotný majetok	1120		1063		0,95
- osobné náklady	586568	632036	629208	99,55	1,07
z toho: mzdové	416581	448050	448049	100,00	1,07
z toho: na základe dohôd o prácach vykonaných mimo pracovného pomeru	912	903	1096	121,37	1,20
náklady na sociálne poistenie	139843	151130	149611	98,99	1,07
sociálne náklady, odchodné	30144	32856	31548	96,02	1,05
z toho: príspevok na stravovanie	22756	25560	25189	98,55	1,11
- dane a poplatky	3680	3820	4292	112,36	1,17
- ostatné náklady	1813	1990	1144	57,49	0,63
- odpisy, predaný majetok a rezervy	27782	21580	17434	80,79	0,63
z toho: odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku	27782	21580	17434	80,79	0,63
HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK v Sk	142	0	73		
obstaranie dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku odpisovaného	15260	39228	34491	87,92	2,26
Krytie :					
- obstarané z kapitál. prostriedkov zriaďovateľa	12614	39228	34491	87,92	2,73
- inými zdrojmi	2646				
Priemerný prepočítaný stav pracovníkov (osoby)	64	65	65	100,00	1,01
Priemerná mzda (Sk)	538	570	570	100,00	1,06

Komentár k čerpaniu nákladových položiek

Ako je zrejmé z tabuľky čerpania nákladových položiek za rok 2009, výnosy z hlavnej činnosti spolu boli plnené na 101,07 %, čo predstavuje 840 629.- €.

Vlastné príjmy boli prekročené – dosiahli 104,83 % ročného upraveného plánu.

Bežný transfer od zriaďovateľa bol čerpaný k 31.12.2009 v sume 765 349.- €, t.j. na 99,95 %.

Náklady na činnosť boli čerpané v celkovej finančnej čiastke 840 556.- €, čo je 101,06 %. Pôvodne schválený rozpočet na r. 2009 bol počas roka krátený o 3,5 %.

Šetrenie bolo na položkách: nákup kancelárskych potrieb a ost. materiálu, náklady na opravy a údržbu, náklady na cestovné a reprezentačné, náklady – výkony spojov (telefónne, koncesné a poštové poplatky), sociálne náklady, ostatné náklady.

Prekročené boli náklady na položkách nákup kníh a periodík, drobný hmotný majetok, náklady na energie i ostatné služby.

Nebol prekročený záväzný ukazovateľ – mzdové náklady (100 %).

Hospodársky výsledok v našej organizácii za rok 2009 bol **73 €**.

Finančné prostriedky boli počas roka vynakladané s čo najväčšou úspornosťou a efektívnosťou.

Náklady

Spotrebované nákupy	121 439.- €
----------------------------	--------------------

z toho:

<u>- kancelárske potreby a ostatný materiál:</u>	<u>15 998.- €</u>
--	-------------------

Nakúpený a spotrebovaný bol materiál na údržbu budov, spotrebný materiál drobného charakteru, čistiace prostriedky, kancelársky materiál, tonery a materiál na chod prevádzok, knihárskej dielne a letnej čítárne U červeného raka, špeciálny materiál na pracoviská prechádzajúce na automatizáciu knižničného systému. Plán nákupu kancelárskych potrieb a ost. materiálu nebol prekročený, naopak šetrením sa dosiahlo 91,61 % plnenie.

<u>- nákup kníh a časopisov:</u>	<u>34 942.- €</u>
----------------------------------	-------------------

Nákup kníh a časopisov zabezpečuje Úsek fondov na základe požiadaviek Akvizičnej komisie (zloženej z vedúcich pracovníkov MKB), ktorá zohľadňuje odborné aj finančné možnosti doplňovania fondu. Plán nákupu knižnej produkcie a tlače bol prekročený (116,97 % plnenie ročného upraveného plánu) nakoľko bol knižnici Ministerstvom kultúry SR poskytnutý transfer na nákup kníh v hodnote 3000.- €.

<u>- pohonné hmoty:</u>	<u>485.- €</u>
-------------------------	----------------

Nákup a spotreba PHM pre jedno referentsky riadené motorové vozidlo, ktoré zabezpečuje dovoz a prevoz kníh, drobného materiálu pre údržbu budov, čistiacich prostriedkov pre údržbu interiéru budov, materiálu pre knihársku dielňu a pod. Zároveň zabezpečuje aj prepravu osôb na služobné cesty (73,48 % plnenie).

<u>- drobný hmotný majetok:</u>	<u>13 181.- €</u>
---------------------------------	-------------------

Zakúpené boli napr.: PC zostavy pre Úsek hudobnej a umenovednej literatúry, tlačiarne, skener, písacie stoly a stoličky, koberce, hasiace prístroje, mikrovlnky, konvektory, vitríny, kosačka, fax, ohrievač, skartovač.

Spotreba energií:	56 190.- €
z toho:	
- elektrická energia	26 156.- €
- plyn	28 862.- €
- voda	1 172.- €

Dodržiavajú sa opatrenia na šetrenie s energiami, avšak predĺžením výpožičnej doby, rozširujúcou sa automatizáciou a internetizáciou na pracoviskách knižnice a prebiehajúcou rekonštrukciou spoločenskej miestnosti bol prekročený plán spotreby energií (105,80 % oproti uprav. plánu).

Služby celkom:	67 039.- €
-----------------------	-------------------

z toho:

<u>- opravy a údržba:</u>	<u>6 132.- €</u>
---------------------------	------------------

Maľovanie, servisné práce na vykurovacích kotloch a ostatné drobné opravy kancelárskej, výpočtovej, telekomunikačnej a knihárskej techniky a elektroinštalácie.

<u>- cestovné:</u>	<u>469.- €</u>
--------------------	----------------

Zamestnancom boli preplatené náklady na služobné cesty - tuzemské a zahraničné (Praha, Viedeň, Budapešť, Karlovy Vary, Trenčín, Martin, Nitra, Trnava, Nové Zámky, Prešov).

<u>- reprezentačné výdavky:</u>	<u>406.- €</u>
---------------------------------	----------------

Nákup občerstvenia pre porady riaditeľa organizácie, vedúcich pracovníkov a pre návštevy z iných kultúrnych organizácií.

<u>- ostatné služby:</u>	<u>60 032.- €</u>
--------------------------	-------------------

V tejto položke sú zahrnuté :

- OLO - odvoz odpadu,
- poštovné a poplatky za poštový priečinok,
- poplatky za strešnú vodu, stočné,
- poplatky za internet,
- poplatky za aktualizácie a údržbu počítačových programov,
- poplatky za školenie zamestnancov,
- poplatky za deratizáciu,
- koncesné poplatky,
- revízie plynových a elektrických rozvodov budov, kotolní a výťahov, bleskozvodov, hydrantov,
- služby čistiarne,
- zhotovenie rezervných kľúčov a pod.,
- telefónne poplatky,
- nájomné (Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry, Laurinská ul. 5),
- upratovanie,
- preplatenie zmlúv o vytvorení, použití a šírení umeleckého výkonu,
- ozvučenie.

Osobné náklady**629 208.- €**

z toho:

- mzdové náklady**448 049.- €****Výsledky plnenia plánu práce za 4. štvrťrok 2009**

P.č.	Ukazovateľ	Mer. j.	Skutočnosť 4. štvrťrok 2008	Plán upravený rok 2009	Skutočnosť 4. štvrťrok 2009	% plnenia ročného plánu	Index 2009/ 2008
1.	Zamestnanci (prepoč.stav)	osôb	66,3	65	66	101,53	1,00
2.	Mzdové prostriedky celkom	EUR	121 742	448 050	135 643	30,27	1,11
3.	Mzdové prostr. bez OON	EUR	121 522	447 147	135 443	30,29	1,11
4.	OON	EUR	200	903	200	22,15	1,00
5.	Priemerná mesačná mzda	EUR	610,97	573,268	684,05	119,33	1,12

Výsledky plnenia plánu práce za rok 2009

P.č.	Ukazovateľ	Mer. j.	Skutočnosť rok 2008	Plán upravený rok 2009	Skutočnosť rok 2009	% plnenia ročného plánu	Index 2009/ 2008
1.	Zamestnanci (prepoč.stav)	osôb	62,3	65	65,3	100,46	1,05
2.	Mzdové prostriedky celkom	EUR	416 584	448 050	448 049	100,00	1,08
3.	Mzdové prostr. bez OON	EUR	415 653	447 147	446 953	99,96	1,08
4.	OON	EUR	929	903	1 096	121,37	1,18
5.	Priemerná mesačná mzda	EUR	537,84	573,26	570,38	99,50	1,06

Komentár k výsledku plnenia plánu práce za rok 2009**Zamestnanci**

Plánovaný počet zamestnancov v prepočítanom stave pre rok 2009 je 65 osôb. Skutočnosť za 4. štvrťrok 2009 je 66 zamestnancov v prepočítanom stave, vo fyzických osobách za sledované obdobie vykazujeme 75 osôb. Plnenie oproti ročnému plánu je na 101,53 %.

Plnenie ročného plánu je na 100,46 %, t. j. skutočný prepočítaný stav zamestnancov za rok 2009 je 65,3 osôb, vo fyzických osobách vykazujeme ku koncu roka 74 zamestnancov. Index rastu oproti roku 2008 je 1,05. Počas letných mesiacov bol prechodne znížený stav zamestnancov: všetky pracoviská mali letný výpožičný čas v jednozmennej prevádzke, čo nám ho umožnilo čiastočne znížiť. Počas roka majú všetky pracoviská knižnicu dvojmennú prevádzku. Na druhej strane väčší počet zamestnancov je potrebný pre letnú čítareň U červeného raka, ktorá bola otvorená v mesiacoch máj až september pre verejnosť i počas sobôt a nedeľ, kde okrem odborných zamestnancov je potrebné zabezpečiť i údržbu priestorov.

Mzdové prostriedky celkom

Schválený záväzný ukazovateľ mzdové prostriedky celkom pre rok 2009 vo výške 445 794,00 €, ktorý bol v 4. štvrťroku upravený o 2 256 € na výšku 448 050 €. Úpravou záväzného limitu mzdových prostriedkov boli zohľadnené vynaložené mzdové prostriedky na zabezpečenie podujatia Bratislava pre všetkých. Vo výške mzdových prostriedkov je zahrnutá úprava tarifných tried zamestnancov súlade s Nariadením vlády č. 474/2008 Z. z. s účinnosťou od 1. 1. 2009.

Plnenie ročného plánu je na 100%. Index rastu oproti r. 2008 je 1,08.

Ostatné osobné náklady

Ostatné osobné náklady pre rok 2009 boli plánované vo výške 903 €. V roku 2009 bolo čerpanie vo výške 1 096 € na dohodu o brigádnickej práci študentov, na zabezpečenie manuálnych prác a služieb v letnej čítárni U červeného raka, za práce spojené s výpočtovou technikou. Plnenie oproti plánu je 121,37%.

Priemerná mesačná mzda

Plánovaná priemerná mesačná mzda pre rok 2009 je vo výške 573,27 €. Skutočnosť za rok 2009 je 570,38 €. Index rastu oproti roku 2008 je 1,06.

Nadalej pretrvávajú problémy s obsadením pracovných pozícií mladými kvalifikovanými zamestnancami, ktorých nedokážeme dostatočne finančne ohodnotiť.

Povinné odvody do poisťovní (ZP, SP):	149 611.- €
Sociálne náklady:	31 548.- €
z toho:	
- stravné:	25 189.- €

Pre zamestnancov bolo zabezpečené stravovanie prostredníctvom stravovacích lístkov firmy DOXX v hodnote 1 lístok/3,20 €.

- tvorba sociálneho fondu:	4 007.- €
Počas roka sa pravidelne mesačne prispievalo 1 % z hrubých miezd do sociálneho fondu.	
počiatočný stav 1.1.2009	3 366.- €
prísun 1 % v roku 2009	+ 4 007.- €
príspevok na cestovné zamestnancom, DDP	- 4 430.- €
zostatok SF k 31. 12. 2009	2 943.- €

- náhrada za PN:	2 352.- €
Vyplatená suma 2 352.- € pre zamestnancov MKB pri práceneschopnosti za prvých 10 dní na základe platnej vyhlášky.	

<u>Dane a poplatky:</u>	<u>4 292.- €</u>
Suma predstavuje daň z nájmu priestorov.	

<u>Ostatné náklady:</u>	<u>1 144.- €</u>
Poplatky za členské príspevky v knihovníckych spolkoch, bankové poplatky, kurzové straty, poisťné a ostatné drobné náklady organizácie.	

<u>Odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku:</u>	<u>17 434.- €</u>
Na základe platnej vyhlášky sa vykonávali odpisy na rok 2009.	

Nákup dlhodobého hmotného a nehmotného majetku:

- obstaraný dlhodobý hmotný majetok odpisovaný:	34 491.- €
--	-------------------

Bolo obstaraných 11 ks počítačov, server, 2 ks tlačiarň, 2 ks klimatizačných zariadení do Galérie Artotéka, samostatné sieť. zariadenie, PC sieť pre Úsek literatúry pre deti a mládež, 1 ks kotol Protherm + montáž, softvér IS Noris.

Prostriedky poskytnuté zriaďovateľom na kapitálové výdavky boli čerpané vo výške 34 491.-€.

Dary: Mestskej knižnici v Bratislave bol v roku 2009 poskytnutý dar 11 ks funkčných použiteľných monitorov (r. v. 2003, 2004) z Ministerstva kultúry SR v hodnote 2 352,90.- €.

Výnosy

Tržby za predaj služieb	62 637.- €
v tom:	
- tržby z knižničnej činnosti (hlavnej)	36 126.- €
- tržby z nájmu priestorov (vedľajšia činnosť)	22 514.- €
- tržby za spotrebované energie (v nájmoch)	3 997.- €
<u>Ostatné výnosy</u>	<u>76.- €</u>
<u>Výnosy z bežných transferov od zriaďovateľa</u>	<u>765 349.- €</u>
<u>Výnosy z kapitálových transferov od zriaďovateľa</u>	<u>4 567.- €</u>
<u>Výnosy z bežných transferov od ost. subjektov verej. a št. správy – MK SR</u>	<u>8 000.- €</u>

Plnenie ukazovateľa schváleného programu MKB k 31. 12. 2009:

Cieľ programu: Elektronizácia a internetizácia knižnice

Hodnotenie plnenia plánu ukazovateľa k 31. 12. 2009:

Ukazovateľ	skutočnosť k 31. 12. 2008	skutočnosť k 31. 12. 2009	%	Index rastu 09/08
Počet používateľov internetu	19 087	20 859	109,28	1,09

Plán na r. 2009 oproti roku 2008 - nárast o 2 %.

Skutočnosť k 31. 12. 2009 oproti 31. 12. 2008 - **nárast o 9,28 %**.

Služba verejného prístupu k internetu sa stretla u návštevníkov knižnice s priaznivým ohlasom. Rozšírenie prístupových miest na internet, vybavenie novými počítačmi, zavedenie WiFi zóny v študovniach všetkých pracovísk knižnice aj na nádvorí Klariská č. 16 sa priaznivo prejavilo v náraste používateľov internetu nad očakávaný plán na rok 2009.

Názov: Správa o výsledkoch a záveroch rozboru činnosti
a hospodárenia za rok 2009
Spracovali: Odborná časť: Mgr. Eva Šulajová
Finančno – hospodárska časť: Ing. Viera Michalcová
Personálna časť: Marta Sedláčková
Zodp. redaktorka: Mgr. Marta Marková
Zodp. pracovník: Juraj Šebesta, PhD.
Vydavateľ: Mestská knižnica v Bratislave, Klariská 16
814 79 Bratislava 1
Rok vydania: 2010
Náklad: 40 ks

Materiál pre vnútornú potrebu knižnice